DARBININKAS

XLVIII NR. 86. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DEC. 20, 1963 366 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Už šaltojo karo galą ir santykių su Maskva gerinimą

LBJ skelbė savo užsienių politikos siekimus, rodė tolimas viltis, bet susilaikė nuo konkrečių priemonių tiem siekimam įvykdyti. Jos priklausys nuo aplinkybių

Jungt. Tautose gruodžio 17 prezidentas Johnsonas pasakė pirmą savo kalbą. Kalba buvo trumpa, siekė išblaškyti neaiškumus po prezidento Kennedy mirties ir dėl to pakartojo Amerikos užsienių politikos siekimus. Užtikrindamas, kad Amerika tęsia prezidento Kennedy politiką, LBJ kalbėjo:

"Aš čia atėjau šiandien, kad nedviprasmiškai ir aiškiai pasakyčiau, jog žudiko kulka, kuri atėmė jo gyvybę, nepakeitė valstybės siekimų. **Mes esame labiau nei kada priešingi neapykantos ir smurto doktrinom mūsų šalyje ir visame pasaulyje.**

"Mes esame labiau nei kada įsipareigoję vykdyti įstatymą — savoje šaly ir visame pasaulyje.

"Ir labiau nei kada mes remiame Jungtines Tautas kaip geriausią įrankį pasaulio taikai ir žmonijos gerovei".

Pažymėjo, kad J. Tautos prisidėjo prie taikos išlaikymo Konge, vidurinuose rytuose, prie kolonializmo naikinimo, ginklavimosi sulėtinimo, prie kovos už žmogaus teises. Laikydamas, kad tai esąs, žingsnis žmonijos tūkstančio mylių kelyje į taiką, prezidentas pažadėjo Amerikos paramą ir pareiškė savo siekimus:

"Mes žinome, ko mes norime.

Amerikos Jungtinės Valstybės nori matyti šaltąjį karą pasibaigus; mes norime matyti jo galą tuojau ir visai.

Jungtinės Valstybės nori užkirsti kelią atominių ginklų sklaidai tarp valstybių, kurios jų dabar neturi.

Jungtinės Valstybės nori bendradarbiauti su visais šios organizacijos nariais ir kovoti visur su senais žmonijos priešais — badu, ligom, tamsumu."

Jungtinės Valstybės nori sveikatos, saugumo ir taikos visiem".

PREZIDENTAS JOHNSONAS ir gen. sekr. U Thant.

MIRĖ PRELATAS JONAS AMBOTAS

sulaukęs 94 metų

Hartford, Conn. — Gruodžio 19 ryte mirė prel. Jonas Ambotas, šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas, sulaukęs 94 metų amžiaus. Hartfordo lietuvių parapijoje išbuvęs 61 metus.

PREL. J. AMBOTAS

Buvo gimęs 1869 Vosyliškėje, Grinkiškio valsčiuje. Į Ameriką atvyko 1890 ir čia 1893 įstojo į šv. Ciriliaus kolegiją Detroite, Mich., 1901 baigė šv. Jono seminariją Bostone. Įšventintas kunigu, 1901-1902 buvo vikaru airių ir lenkų parapijoje. 1902 paskirtas į Hartfordą, Conn., kur organizavo lietuvių parapiją, pastatė bažnyčią, įkūrė parapinę mokyklą. Plačiai dalyvavo lietuviškoje katalikiškoje veikloje, remdamas kiekvieną sveiką lietuvišką darbą.

Prel. J. Ambotas laidojamas gruodžio 21, šį šeštadienį, 10:30 vl.

NATO: Europoj palieka 6 divizijos, palieka ir nesutarimai tarp sąjungininkų

Paryžiuje gruodžio 14-15 aiškinosi Amerikos, Anglijos, ir Prancūzijos, paskiau ir Vokietijos ministeriai. Gruodžio 16-17 posėdžiavo jau visi Nato ministeriai. Nato konferencijoje valstybės sekr. Rusk perskaitė prezidento Johnsono laišką. Jame buvo blaškomos Europos baimės pareiškimu, kad **Amerika neatitrauks iš Europos savo 6 divizijų,** kol jos ten bus reikalingos. Laiškas taip pat pasisakė už bendradarbiavimą tarp Jungtinių Valstybių ir jungtinės Europos, pakartojo jau žinomą Polaris raketom ginkluoto laivyno programą Europos apsaugai.

Nato konferencija truko tik dvi dienas vietoj numatytų trijų. Pirmu kartu tokia trumpa. Viskas buvo išsiaiškinta, bet susitarimas tebuvo paskelbtas tik labai blankiu komunikatu. Jame labiau pabrėžtas **ne tiek Europos gynimas, kiek siekimas mažinti įtampą, siekimas pagrindingai gerinti santykius tarp Rytų ir Vakarų.**

Iš to, kas buvo paskelbta apie keturių ministerių pasitarimą, aiškėjo, kad skyrėsi nuomonės ir dėl įtampos mažinimo. Optimistiškiausias buvo Anglijos min. Butleris dėl naujų derybų su Maskva. Prancūzijos ministeris Couve de Murville pageidavo atolydžio, bet nematė jokių jo ženklų. Vokietijos ministeris Schroederis nustebino savo atsargumu: anksčiau jis drąsiai kalbėjo už pasitarimus su Sovietais, dabar ragino neskirti tiek daug reikšmės konfliktui tarp Maskvos ir Kinijos komunistų; siūlė neperdėti komunistinių sunkumų įtakos Sovietų politikai; įspėjo, kad nuo Kubos Sovietai atsargesni, bet nemažiau pavojingi ir savo siekimų nėra pakeitę.

Jei mus domina Amerikos valstybės sekretoriaus Rusk nuomonė, tai jo pareiškimus galima apibūdinti žodžiais "taip" ir "bet". Vakarai turi ieškoti visokių galimybių naujom naudingom sutartim su Maskva. Turi nesudaryti Maskvai įspūdžio, kad nesiekia taikingos koegzistencijos. Turi būti Maskvos skelbiamos koegzistencijos pusėj, kai ji kovoja su Kinijos komunistų karinėm užmačiom. Bet nereikia turėti vilčių, kad būtų susitarta dėl nepuolimo pakto ir apsaugos nuo netikėto užpuolimo. Nereikia pasiduoti iliuzijai dėl atoslūgio.

Nato ir keturių ministerių padėtis yra tokia pat kaip prezidento Kennedy laikais — skiriasi siekimai ir skiriasi keliai

LBJ VEIKLOJE IR ŽODŽIUOSE: Atviros durys Maskvai

Prez. Johnsonas gruodžio 18 spaudos konferencijoje pareiškė esąs **pasiryžęs kalbėtis su pasaulio vadais, įskaitant ir Chruščiovą, jei tai patarnaus taikos ir gerovės reikalui.** Pareiškimas priešingas tam, ką buvo pareiškęs valstybės sekretorius Rusk Paryžiuje sąjunginiam ministeriam — kad 1964 prezidentas nenumato kelionės nei į Europą nei pasikalbėjimo su Chruščiovu.

PREZIDENTO NEPASISEKIMAS KONGRESE

Atstovų Rūmai gruodžio 16 skyrė biudžete užsienio paramai 2.8 bilijonus — 1.7 bilijonais mažiau, nei vyriausybė prašė. Tai pirmas prezidento Johnsono nepasisekimas Kongrese. Jis ir A. Stevensonas aiškino, kad tai kliudymas Amerikai atlikti savo įsipareigojimus, kenkimas pasauliui vadovauti. Senatas padėtį pataisė — skyrė 3.3 bil. Laukiama, kad bus kompromisas apie 3 bil.

JOHNSONO ISTORINIS PARAŠAS

Prez. Johnsonas gruodžio 16 pasirašė Kongreso nutarimą skirti kolegijų statybai, bibliotekom, laboratorijom 1.2 bil. Pažymėjo, kad tai istorinis žygis Amerikos švietimo darbe. Paskolom iš fondo galės pasinaudoti ir privatinės kolegijos (kolegijos, bet ne pradinės mokyklos; mat kolegijų turi daugiau protestantai, pradžios mokyklų katalikai).

Jei rinkimai rytoj...

Newsweek duomenim, jei rinkimai būtų dabar, tai neabejotinai juos laimėtų Johnsonas, net lengviau nei Kennedy. Dvejeto varžybose dėl Baltųjų Rūmų Johnsonas gautų 56 proc., Nixonas 35, Johnsonas 60, Goldwateris 30, Johnsonas 61, Romney 27, Johnsonas 65, Rockefelleris 25.

Indija pakvietė popiežių Paulių VI

Indijos prezidentas paskelbė gruodžio 17 kvietimą popiežiui Pauliui VI atvykti į Indiją. Laikas nenumatytas, bet manoma, kad popiežius nuvyks Eucharistinio kongreso Bombejoje metu. Indijoje yra 7 milijonai katalikų.

— **Italijos parlamentas** gruodžio 17 pareiškė pasitikėjimą Moro sudarytai vyriausybei 350 prieš 233, 4 susilaikius ir 42 nedalyvaujant.

— **Armija** pagamino šautuvą, kuris šaudys ne kulkom, bet colio ilgio strėlėm. Palyginsu kulkom, jos patogios tuo, kad lengvos ir galima pasiimti su savim kelis tūkstančius.

— **Mrs. Kennedy** per visus gedulo metus nesiims jokios visuomeninės pareigos. Gyvens dabar nusipirktuose namuose Washingtone — 14 kambarių už 175.000.

— **Amerikos aviacijos** parašiutininkas gruodžio 17 nušoko su parašiutu iš 41,000 pėdų — arti 8 mylių aukščio. Tai pasaulinis rekordas. Lig šiol rekordas buvo rusų — 36,500 pėdų.

— **Brooklyne,** teisme, gruodžio 17 išaiškėjo, kad sovietų šnipas, liepos 2 suimtas ir pasivadinęs Robert K. Baltch, tikrai yra Aleksandr Sokolov iš Tifliso. Jo žmona, pasivadinusi Joy Ann Garber Baltch, turėjo ir kitą pasą — Bertha Rosalie Jackson. Kas ji iš tikrųjų, neišaiškinta.

MCNAMARA VIETNAME

Apsaugos sekr. McNamara, laimingai išvengęs Paryžiuje lėktuvo katastrofos, gruodžio 19 pasiekė Vietnamą. Vietname vyriausybės vadai baiminasi, kad Amerika gali siekti Vietnamą neutralizuoti. Tokią mintį jiem pakiša Amerikos sutikimas, kad būtų paskelbtas ir garantuotas Cambodijos neutralumas.

PREZIDENTO JOHNSONO ŽMONĖS

Šalia vadinamų intelektualų ateina praktikai

Prez. Johnsonas pasiliko savo pirmatako štabą, tik prie jo pridėjo savuosius žmones, su kuriais jis ilgesnį laiką yra dirbęs.

BILL D. MOYERS — padėjėjas "dešiniajai rankai" Jenkinsui.

Dešiniąja prezidento ranka laikomas **Walter W. Jenkins,** 45 metų, dirbąs su Johnsonu nuo 1939 metų, iš Texas, katalikas. Dabar jis yra tokiose pareigose kaip prie Eisenhowerio buvo Adams.

Antras yra **Bill D. Moyers,** 29 metų, buvo Peace Corps direktoriaus pavaduotojas, bet praktiškai dirbo viceprezidento Johnsono štabe, specialistas biudžeto reikalam ir kalbom rašyti. Jis perėmė dalį pareigų iš O'Donnell. Abudu dalyvauja vyriausybės pasitarimuose.

Numatomas dar trečias asmuo — **George E. Reedy,** buvęs žurnalistas, demokratų politinio komiteto senate direktorius, kai Johnsonas buvo senate demokratų pirmininkas.

Pažymima, kad didelio pasitikėjimo Johnsonas turįs **A. Stevensonui,** su kuriuo dažniau jis susitinkąs, kaip Kennedy. Ir J. Tautų reikalais tai esąs pagrindinis autoritetas.

WALTER W. JENKINS — dešinioji LBJ ranka.

GEORGE E. REEDY — dar ateis į Baltuosius Rūmus.

THOMAS MANN — valstybės sekr. padėjėjas lotynų Amerikai, bus ir patarėjas Baltuosiuose Rūmuose.

Anglai skuba — kodėl?

Valstybės sekr. Rusk iš Paryžiaus nuvyko į Londoną aiškintis dėl klausimų, kuriais nuomonės skirtingos: sausio 21 konferencija Ženevoje, Cambodia neutralumo garantijų klausimas, parama Indonezijai, kuri gresia invazija Malaysia Federacijai, Anglijos ministerio užsakytas pasikalbėjimas su Gromyko, kreditai Sovietam ir kt.

Samprotaujama, kad Anglija skubina derybas su Maskva ir siekia kuo geriausių santykių ne tik dėl to, kad rinkimuose turėtų kuo pasigirti prieš rinkikus, bet ir dėl to, kad **anglai tikisi gauti užsakymus statyti Chruščiovo paskelbtus 200 naujų fabrikų cheminiam produktam.**

— **Peace Corps** skirta biudžete 102 mil., buvo 59; personalas iš 7000 bus padidintas iki 11,300.

MASKVOJE TO NEBUVO NUO 1917: Demonstracija, kuri bus vanduo kinų komunistų malūnui prieš Maskvą

Maskvos valdžiai ir gyventojam gruodžio 18 buvo staigmena, kokios Maskvoje nebuvo nuo 1917 revoliucijos — masinė protesto prieš valdžią demonstracija.

Gruodžio 18 prie Ghanos atstovybės susirinko studentai afrikiečiai su plakatais, kuriuose buvi įrašų: "Liaukitės žudę afrikiečius", "Maskva — antroji Alabama", "Ar čia Birminghamas ar Maskva?". Demonstrantų 500-700 patraukė į Kremlių, kuris yra per pusantros mylios nuo atstovybės. Milicija mėgino sustabdyti, blokuodama gatvę pora sunkvežimių. Studentai juos nustūmė ir žygiavo toliau. Prie įėjimo į raudonąją aikštę buvo naujos sunkvežimių barikados, gausiai milicijos saugojamos. Studentai veržėsi pro sunkvežimius ar apačią jų, nusistumdami milicininkus ir pasiekė Kremliaus vartus.

Milicija, judėdama automobiliais, skirstė studentus, o dar labiau susirinkusius šaligatviuose žmones, šaukdama: "Čia jum nėra ko žiūrėti, eikite namo". Demonstracija baigėsi, kada švietimo ministeris priėmė studentų delegaciją ir su ja kalbėjosi porą valandų.

Dėl įvykio, kuris sukėlė afrikiečių demonstraciją, skirtingai kalbėjo demonstrantai ir valdžia. Demonstrantai afrikiečiai aiškino: — Penktadienį nuo Maskvos už 10 mylių prie geležingelio buvo rastas 29 metų Ghanos studentas medikas, studijuojąs Kalinine, negyvas. Jis buvo atvykęs į Maskvą aplankyti draugų. Jis rengėsi tom dienom vesti rusę. **Jis ir buvo rusų užmuštas, norint vedybos sukliudyti. Prie šio atskiro įvykio buvo prijungtos daug platesnės išvados: rusai rodo afrikiečiam studentam dėl jų rasės neapykantą; vengia santykių su afrikiečiais.** Ghanos studentų, kurių Sovietuose yra apie 600, saikas persipildė, kai vienas jų draugas buvo dėl tos neapykantos užmuštas. Jie demonstravo solidariai — dalyvavo visų afrikiečių atstovai; dalyvavo organizuotai — ne tik iš Maskvos, bet ir iš Leningrado, Kievo.

Valdžios agentūra Tass paskelbė: skrodimas parodė, kad **studentas buvo ne užmuštas, bet girtas nugriuvo į sniegą ir sušalo.** Spaudoje apie pačią demonstraciją nieko neskelbė. Atsakomybę nori suversti Ghanos atstovybei.

Incidentas parodė, kad **Sovietai, įsteigdami Lumumbos universitetą Maskvoje, kuris turėjo paruošti afrikiečių agitatorių nasmie revoliucijai vykdyti, pasiekė ir priešingą tikslą — sukurstė afrikiečių rasinę neapykantą prieš sovietus.**

Tai kaip tik laiku Kinijos komunistų naudai, kada jų minpirmininkas ir gausūs palydovai lankosi Afrikoje. Kinijos komunistai afrikiečiam ir kalba, kad **Maskvos komunistai ir Washingtono imperialistai esą padarę bendrą baltųjų sąmokslą prieš spalvotuosius.**

— **Kalėdinis pirkimas** New Yorke ir kitur gyvas ir gausus kaip retai kada.

— **Utah** gruodžio 6 anglies kasyklų sprogime žuvo 9.

KOMUNISTAI LAIMĖJO

Washingtone apeliacinis teismas gruodžio 17 pripažino, kad komunistai Amerikoje neturi pareigos registruotis kaip subversyvinės organizacijos nariai. Pereitų metų teismo sprendimą, kad už nesiregistravimą partija turi sumokėti 120,000 pabaudos, apeliacinis teismas taip pat panaikino. Dabar komunistų partija žada jau kongresą šaukti.

JUNGT. TAUTOSE:

— **Jungt. Tautos** gruodžio 17 po prezidento Johnsono kalbos sesiją baigė.

— **Gen. sekr. U Thant** įspėjo, kad neapmokėtų sąskaitų JT turi už 172.7 milijonus.

— **Politinis komitetas** gruodžio 16 nubalsavo Saugumo Tarybą iš 11 narių padidinti iki 15. Sovietai buvo priešingi, kol nėra priimta kom. Kinija. Amerika susilaikė, bet nubalsavo Azija ir Afrika, kurios nori padidinti savo svorį Saugumo Taryboje.

— **J. Tautose** gruodžio 16 priimtos naujos valstybės — Zanzibaras ir Kenya. Dabar 113 narių. Zanzibaras yra dvi salos su 320,000 gyventojų. Kenya yra Texas ploto kraštas su 9 mil.

— **A. Stevensonas** gruodžio 18 pareiškė: jei Sovietai nemokės savo skolų Kongo ir vidurinių rytų ekspedicijai, tai jis reikalaus atimti Sovietam balsavimo teisę J. Tautose. Sovietai skolingi už Kongą 37 mil., už vidur. rytus 15.6 mil.

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Taika žemėje . . .

Taika, žemėje . . . Taika geros valios žmonėm . . . Pax hominibus bonae voluntatis. Vadinasi, sąlygota, aprėžta. Nebe visuotinė ir ne visiem. Angelų giesmės žodžiais buvo suminėti geros valios žmonės. Kodėl? Ar taika ne visiem teikiama, kaip dangaus dovana, ar ne visi ją priima? Nuo ko tai priklauso: nuo Dievo ar nuo žmogaus? Kieno valia lemia?

★

Dievo valia visi žmonės turėjo ir turėtų būti geros valios. Ir angelų giesmė aidėjo visiem, nieko neišskirdama, o tiktai primindama, kad taikai reikia geros valios. Angelų giesmė neaplenkė nieko, tik apskelbė, kas privalo būti ir kas gyvenime yra: tasai yra taikoje, kas yra geros valios. Tai priklauso ne nuo Dievo, o nuo žmogaus.

Žmonėm duota laisva valia apsispręsti juos daro savo likimo lėmėjais. Žmonės patys renkasi taiką ar nesantaiką, ir visų pirma sau patiem. Tai parodo mūsų vidinis nusiteikimas, mūsų dvasios būsena. Kai jaučiame savo dvasioje ramybę, esame taikūs. Taikus su savo sąžine ir su kitais. Čia yra pradžia, iš kurios taiki dvasia skleidžias į viešumą ir apsireiškia tarpusavio žmonių santykuose.

★

Gera valia yra pagrindas taikiem žmonių santykiam. Tai nusiteikimas ir nusistatymas ki tą teisingai suprasti, atjausti ir reikale paremti. Tuo būdu gera valia išskiria savanaudiškumą. Galima juk būti savanaudžiui net ir tada, kai teisybė yra mūsų pusėje. Tokių pavyzdžių gyvenime yra gausu. Atrodo, elgiamasi teisingai, bet aiškiai stokstama geros valios, nes užsispyrus ieškoma tik savo teisybės. Užtat yra įspėta, kad visų pirma būtų ieškoma dangiškos, ne žmogiškos teisybės, tik tada tegalima tikėtis žemėje taikos.

★

Pasaulio taika priklauso ne tiktai nuo tų, kurie turi valdžios ir galios naikinti arba kurti. Taika priklauso ir nuo kiekvieno žmogaus, kiek jis yra geros valios būti taikus. Taikus savo aplinkoje, šeimoje, įstaigoje, visuomenėje. Kiekviename žingsnyje yra progos pasitarnauti taikai. Iš tų nedidelių, rodos, žingsnių, iš to mažojo kasdieninio pasaulio susidaro nusiteikimai, kurie palaiko taiką arba sukelia neramybę. Kai didžioji visuomenės dalis yra taiki, geros valios, ji tada paveikia ir savo valdžią, kad nesigriebtų piktų užmačių.

★

Piktam pasipriešinti taip pat yra geros valios reikalas. Gera valia nėra sutikimas su viskuo be jokios atdairos, kad tik būtų "šventoji ramybė". Ramybės vardu dažnai pridengiama piktoji valia, kuri norėtų nuolaidų ir nesipriešinimo iš gerosios valios žmonių. Jiem prikišama stoka geros valios dėl to, kad jie ryžtasi kovoti už tiesą ir moralinius principus. Yra gyvenimo principų, kurių niekas neturi teisės apeiti ar laužyti, nors ir sakytųsi tai darą "geros valios" vardan. Gera neatsiranda iš pikto.

★

Gera yra švęsti linksmąją Taikos šventę, jausti nuoširdžius ir taikingus žmonių nusiteikimus, klausytis kartojamų angelų giesmės žodžių: Garbė Dievui aukštybėse ir taika žemėje geros valios žmonėm . . .

★

Taika žemėje . . . Kad ji tikrai ateitų, yra būtina dar viena sąlyga: nuo savo šventiškų nuotaikų ir kalėdinio džiaugsmo neatskirti — Dievo garbės.

Pietų Korėjoje

Pasikalbėjimas su Tėv. L. Vėželiu, O.F.M.

Tėvas Liudvikas Vėželis, O.F.M. išbuvęs Korėjos misijose 6 metus, trumpam grįžo į Ameriką. Ketina čia pabūti apie pusę metų. Per tą laiką nori parinkti aukų statydinti pranciškonų seminarijai Korėjoje. Kunigų seminarija labai reikalinga.

Susitikus Darbininko redakcijoje, užsimezgė kalba apie tą kraštą, kur prieš dešimtį metų dar liejosi kraujas kovoje su komunizmu. Kaip žinome, Korėjos karas truko trejus su viršum metų (1950-53). Sovietų Rusijos ir Kinijos komunistai buvo užsimoję užimti visą Korėją. Tiktai Amerikos ginklas dalį Korėjos išgelbėjo. Komunistų pavergtąją (šiaurinę) ir laisvąją (pietinę) Korėją tebeskiria 38 paralelė. Tėvas Liudvikas Vėželis, suprantama, dirba pietinės Korėjos misijose.

— Kokios dabar nuotaikos laisvoje Korėjoje?

Korėjos gyventojai karo metu yra labai skaudžiai patyrę, kas yra komunistai. Daugiau jų nebenori matyti, gi tuos, kurie karo metu nusikalto, žudė žmones, vertė valdžią, talkino savo krašto priešui, tebelaikoko kalėjimuose. Netoli mūsų yra didelis kalėjimas su keliais šimtais komunistų. Kalėjimas gana griežtas.

Padėtis tebėra netikra. Niekas nežino, kada komunistai vėl sumanys pakartoti invaziją. Kaip žinote, nėra karo, bet nėra ir tikros taikos. Tebėra vadinamos karo paliaubos. Amerikos ir laisvos Korėjos kariuomenė nuolat budi. Iš anos pusės 38 paralelės komunistai bando kariuomenę agituoti, ir kurstyti, bet tai beprasmis reikalas. Su komunistų propaganda apsiprasta, jai nebetikima, nebedaro įspūdžio.

— Kaip žmonės tvarkosi po karo?

Karas pridarė didelių nuostolių. Korėjos gyventojai yra neturtingi, ir kada prarado net menkutį savo turtelį, pastogę, ryžių laukelius, sutryptus arba neįdirbtus, skurdas buvo didelis. Vis dėlto žmonės džiaugiasi, kad nepateko po komunistų jungu. Dabar jau pamažu atsikūria ir atsistato. Svarbiausia, kad gali ramiai dirbti savo laukus, nes didelis skaičius žmonių verčiasi tiktai iš ūkio darbų.

Žemė nederlinga, kalnuota arba pelkėta. Apie trys trečdalis viso krašto yra kalnai. Miškų visai nėra. Ūkininkai nelengvai pragyvena iš savo darbo. Darbas sunkus, nes nėra moderniškų priemonių ir ne visur jos pritaikomos. Pavyzdžiui, žemė ryžiam ariama jaučiais, nes tenka arti vandeniu pažliugusią. Ryžiai reikalauja daug vandens. Kai lietaus stoksta, derlius būna prastas. Pernai dėl sausros apie 50 procentų ryžių pasėlio buvo prarasta, sudegė karščiuose. Dar ir dabar nemažai žmonių kenčia badą. Vienuolyne pietums tegaudavome kiekvienas po dvi bulves su vandeniu.

TĖV. LIUDVIKAS VEŽELIS, O. F. M.. Nuotr. P. Ąžuolo.

Ryžiai yra pagrindinis maistas. Dar valgoma žuvies ir "kim-chi" — tai rūkštūs, karštų pipirų primaišyti kopūstai. Pieno beveik nežinoma. Maži vaikai, kai motina jau nebemaitina, pieno nebemato. Valgydami geria vandenį, kuriame ryžiai virė.

— Ar yra bent kiek pramonės?

Yra, bet dar nedaug. Po karo, padedant Jungtinėm Amerikos valstybėm, pradėta statyti įvairūs fabrikai. Yra trašų fabrikai, keletas audyklų, vienas kitas cemento. Statoma daugiau. Dalis žmonių verčiasi iš smulkios prekybos, turi krautuvėles, pardavinėja daržoves, žuvį ir šiaip įvairius mažmožius. Mat, Korėjoje žmonės nedaug kuo ir tenkinasi.

Dabar yra apie 33 milijonai gyventojų; iš jų keli milijonai bėglių, pasitraukusių nuo komunistų. Jie sako, kad pietinėje Korėjoje žymiai geriau, negu šiaurinėje. Daugiau galimybių ir laisvės ką nors sau pasigaminti, lengviau dirbti ir sočiau gali pavalgyti, geriau gali apsirengti.

— Ar klimatas reikalauja šiltai rengtis?

Daug kas Amerikoje mano, kad Korėjos klimatas tropinis, karštas. Iš tikrųjų klimatas keičiasi, kaip ir čia. Vasarą karšta, žiemą šalta. Žiemą jau reikia šilčiau apsirengti, bet nevisi šiltų drabužių turi. Galima matyti vaikus, brendančius per sniegą basus arba su brezentiniais batukais. Gaila tų vargšų. Šalpos organizacijos galėtų daugiau padėti, aukodamos apavą ir drabužius, kol krašto pažanga ir tą trūkumą užpildys. Pamažu kyla kultūra ir gerovė, kai yra taika. Reikia prisiminti, kad Korėja gyvena tik dešimtuosius metus po sunkaus karo. Daug ko dar trūksta.

— Ar Amerikos katalikai galėtų ką padėti?

Labai. Pirmiausia, reikia žinoti, kad Korėjoje yra virš pusės milijono katalikų (apie 600,000). Yra daug atsivertimų. Yra ir pašaukimų į kunigus, bet viena seminarija negali visų kandidatų priimti. Užtat norima kurti antrąją, pranciškonų seminariją, ir tam tikslui esu Amerikon grįžęs. Manau, kad Amerikos katalikai pajėgtų padėti, jei labiau suprastų, kad misijos turi ne vien religinį tikslą. Misionieriai skleidžia aukštesnę kultūrą, kelia pažangą, moko vietos gyventojus socialinių dorybių — sutarimo, tarpusavio pagalbos, artimo meilės, taikos. Viskuo tenka rūpintis: ir medžiagine, ir dvasine kultūra, ir sielos išganymu.

ŠV. ANTANO gimnazijos mokiniai, kurie per pirmą mokslo metų ketvirtį pasiekė virš 90 mokslo pažymį. Pirmoje eilėje: G. Miceika (Kanada), S. Rastonis (Providenc), Kęstutis Mačiulaitis (Chicago), R. Gudinskas (Kanada), J. Petraitis Brooklyn), antroje eilėje: V. Žemaitis (Worcester), Duobė (Dover), J. Šipaila (Rochester), A. Vidmantas (Kanada), V. Tamulis (Brocton).

— **Steponui Kairiui,** Vasario 16 signatarui paremti komitetas kreipiasi, prašydamas neužmiršti invalido ir senelio, kuriam sueina 85 metai, ir prisiminti Kalėdų šventėse bei Naujuose Metuose. Aukas siųsti komiteto iždininko vardu: prof. St. Dirmantas, 6161 So. Westhenaw, Chicago 29, Ill.

HEINRICH BOELL

Kelionė Airijon

(3)

Kai užrašė penktąjį kartą, traukinys įdardėjo į Mayo provinciją prie pat Atlanto. Toliau ligi New Yorko — tiktai vanduo. Čia paaiškėjo, kad buvom praskrodę penkias provincijas, ir kiekvieną atžymėjo mūsų pavardes: tokie ir tokie, tiek ir tiek — važiuoja kreditan!

Paaiškėjo ir kita žinia. Kai tik Airijoje kas užsimena Mayo, tuojau prideda ir žodžius: "God help us!". Tai lyg antrinis provincijos pavadinimas, lyg meldimas iš litanijos: "Viešpatie, pasigailėk!" Kodėl taip yra, dar turėjo paaiškėti.

Čia mūsų angliški pinigai visai išsekė. Vaikų ir moterų burnos buvo alkanos. Alkis mane nuvijo pas banko direktorių, kuris, kaip tyčia, turėjo laisvą popietį. Rodžiau jam vokiškus pinigus, o jisai purtė galvą (ir dar dėl to, kad jam sutrukdžiau poilsį).

— Tuos pinigus turėsiu siųsti į Dubliną, — pasakė aiškiai, kaip diena, — Ką gi aš su jais veiksiu?

— O kaip ilgai truks, kol gausite atsakymą?

— Keturias dienas.

— Keturias dienas! — kone suklykau. — God help us!

Važiavęs kreditan, išdrįsau paklausti, gal ir pinigų tam kartui, bent alkiui apraminti, būtų galima gauti skolon? Banko direktorius dar kartą pažiūrėjo į vokiškus banknotus (visai rimtai!), atidarė spintą ir įteikė man du svarus. Aš turėjau pasirašyti.

God help us!

—o—

PAKILĘ į kalnus, viename jų šlaite aptikome apleistą kaimą. Niekas nieko nesakė, niekas neįspėjo. Rodė trumpiausią kelią į bažnyčią, į smuklę, į paštą, į uostą . . . Atrodė, nebuvo verta dėmesio, kad čia pat tysojo apleisto kaimo griaučiai. Tik vėliau patyrėme, kad Airijoje yra daug tokių šmėkliškų kaimų: pilkų akmeninių, beformių, sugraužtų laiko ir vandens. Nieko nėra likę, kas tik buvo iš medžio. Tėra likusios žymės pagrindinių ir šalutinių gatvių, apaugusių samanomis ir žole.

Niekas negalėjo pasakyti, kada tas ar kitas kaimas buvo paliktas be žmogaus: namas po namo, gatvė po gatvės. Gal prieš dešimtį, prieš dvidešimtį metų, o gal prieš penkias ar aštuonias dešimtis metų? Kai kur dar buvo užkalti langai nesurūdijusiais vinimis. Kitur pro langus šokinėjo avys.

Viena sena moteris, kurią radome kaimo pakraštyje, negalėjo beprisiminti, kada kaimas iškeliavo. Dar ji buvo maža mergiotė. Paskui susilaukė šešių vaikų, bet tiktai du užsiliko Airijoje. Du dirba Anglijoje, Manchesteryje, du — Jungtinėse Valstybėse. Viena ištekėjusi duktė yra kaime. Ji taip pat turi šešėtą vaikų. Galimas daiktas, du liks namie, du iškeliaus į Angliją ir du išplauks Amerikon? Vyriausias sūnus nevedęs, jau kokių penkių dešimčių metų. Argi ne gėda?

Gal ir gėda, nes vaikai Airijoje užpildo namus, kelius ir laukus. Spalio dienomis važiuodami keliu, matėme vaikus iš tolo tarp gyvatvorių ir pažliugusio tako. Jie rinkosi iš visur, tarytum kokie lietaus lašai, kurie susilieja čiurkšlėmis, paskui upeliukais ir upėmis. Automobilis yrėsi lyg kokioje kunkuliuojančioje srovėje. Visa aštuoniasdešimt mylių vaikai telkėsi ir sklaidėsi, stumdėsi ir klykavo, brisdami iš mokyklų dargana, lietumi ir purvu, daugumas basi, skurdžiai apsivilkę, bet linksmi ir, atrodo, laimingi.

Vokietijoje sakoma, jog keliai priklauso mašinom, o Airijoje — vaikam ir karvėm. Karvės čia tiek pat laisvai braido po laukus ir stumdosi keliuose, kaip ir vaikai. Aiškus pavojus. Mašinos vairuotojas turi budėti ir kovoti už savo teisę, už gyvybę ir už greitį. Airijoje dar nenuspręsta, kam kelias priklauso: karvėm, vaikam ar asilam? Šie melancholiški padarai, — žinoma, asilai, ne vaikai, — lamoja žolę tarp gyvatvorių ir, mūro sienų, mosuodami uodegomis vairuotojui, tarsi norėtų mašinos stiklus valyti.

Pro šalį bėgo mūrai, medžiai gyvatvorės ir vėl mūrai. Akmenų tiek daug, kad lengvai galėtų statyti Babelio bokštą. Tik prisiminus, kiek yra apleistų ir sugriuvusių mūrų ir pilių, pagalvoji, kad neverta nė pradėti. Vistiek nelaikys.

—o—

LIMERICKĄ privažiuojant kelias darėsi vis laisvesnis. Visur taip. Arčiau miesto, rodos, vaikai būtų suėję į mokyklas, karvės — į pievas, o asilai sutvarkyti.

Buvo dar ankstus rytas. Tamsūs debesys plaukė iš Atlanto ir temdė dieną. Bolavo tiktai pieno bonkos prie namų durų ir klykaujančios žuvėdros Shannono upės krantuose. Sūkuringa, plati ir didelė upė spraudėsi po senu tiltu. Ji buvo aiškiai per didelė nedideliam miestui, sutūpusiam upės žiotyse. Čia pat marios, daug vandens, daug tiltų. Prie vieno yra paminklas — akmuo: čia airiai prisiekė, kad jie savo tikėjimo laikysis, ir sudarė sutartis, kurias Anglijos parlamentas atšaukė. Limerickas dėl to vadinamas "Sulaužytos sutarties miestu".

"Tai pamaldžiausias miestas pasaulyje" — mums Dubline sakė. Galima buvo tuo patikėti, pažvelgus į kalendorių. Ketvirtadienio ryte, prieš 11, miestas buvo tuščias. Limerickas buvo suėjęs į bažnyčią. Kai bažnyčių durys atsivėrė, minios išsiliejo į gatves, dingo pieno bonkos prie durų. Atidarytas paštas, bankas, krautuvės. Miestas pasidarė normalus ir gyvas, o prieš penkias minutes vaikščiojome, lyg kokioje užkeiktoje viduramžių pilyje, be jokios gyvybės.

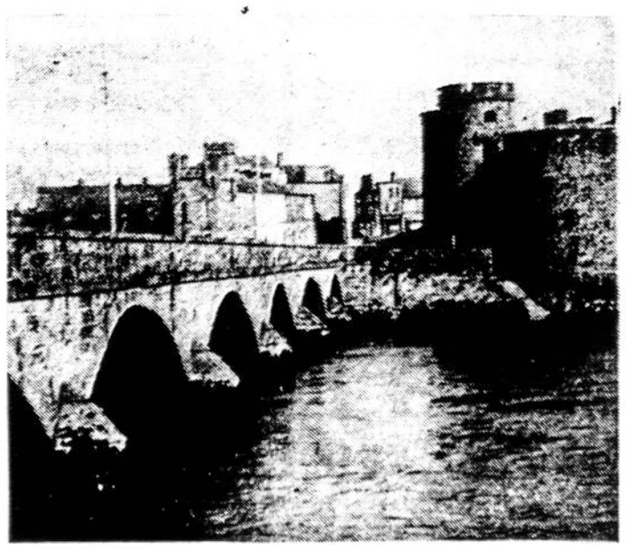

LIMERICK, Airijos uostas Atlanto pakrantėje.

Limerickas meldėsi ryte, vakare gėrė . . . Pieno bonkos vėl pasirodė prie durų. Jos buvo tuščios, suteptos ir nešvarios.

Vieną mačiau tokią baltą ir šviežią kaip ryte. Stovėjo prie nedidelio namuko durų. Gretimose duryse lindėjo senstelėjusi, nužilusi ir apšiapusi moteris. Tik jos lūpose baltavo cigaretė. Sustojau ir paklausiau:

— Kur jis išėjęs?

— Kas?

— Ogi tas, kam priklauso pienas.

— Iškeliavo.

— Ir paliko pieną prie durų.

— Taip.

— Ir žiburį viduje?

— Ar dega?

— Pažiūrėkite, man rodos, šviečia pro langą.

— Iš tikrųjų. Bet, manau, į Australija tai jam saskaitos nebesiųs.

— Į Australiją? — nustebau.

— Taip.

— O pieno saskaitą?

— Manote, kad ir jos neapmokėjo. Galimas daiktas.

Cigaretė moters lūpose baigė degti. Ji apsisuko eiti vidun, dar spėjusi išreikšti savo nuomonę:

— Taip, šviesą tai jis turėjo išjungti.

Aš įjungiau motorą ir nuriedėjau pro Limericką, pasirengusį migti.

(Bus daugiau)

Happy Holidays

Indian Head NATIONAL BANK

May the Season bring health and good cheer to all from

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

409 West Broadway So. Boston 27, Mass.
321 Country Club Rd., Newton Centre 59, Mass.

Office telephone AN 8-0948 Res. Telephone DE 2-2645

Linksmų Švenčių ir džiaugsmingų Naujų Metų

JOHNNY and VINNY

BALUKONIS, Prop.

SOUTH BOSTON CAFE

260 W. Broadway So. Boston, Mass.

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

The SECOND NATIONAL BANK of Hoosick

MIELUS PAŽĮSTAMUS SVEIKINAME
KALĖDŲ ŠVENTĖMIS IR LINKIME
KUO LAIMINGIAUSIŲ NAUJŲJŲ METŲ

Pranė, Andrius ir Nėlė LAPĖS

Stony Brook, L.I. N.Y.

HAPPY HOLIDAYS

BROADLEA DAIRIES, Inc.

FARM FRESH DAIRY TESTED HOMOGENIZED
VIT. D. MILK
DELIVERED TO YOUR HOME

370 DeWitt Avenue Brooklyn 7, N. Y.

CL 7-0219

Linksmų Šventų Kalėdų!

. . . visiems mano prieteliams

PAUL J. KYRIUS

368 Hooper Street Brooklyn 11, N. Y.

Širdingai sveikinu Kristaus gimimo šventėje ir linkiu laimingų Naujųjų Metų parapijos kunigams, tėvams pranciškonams, draugijos narėms bei visiems draugams ir pažįstamiems.

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS
GYVOJO ROŽANČIAUS DRAUGIJA

URŠULĖ JANUŠIENĖ

pirmininkė

Brooklyn, N. Y.

Noros nedaug kas panoro...

Kartais nelemtis persekioja ne tiktai atskirą asmenį. Užklupo ir sambūrį. Sakysime, Detroito dramos mėgėjų sambūris, vadovaujamas Zuzanos Artausaitės-Mikšienės, dviem savo spektakliais patekęs į nedėkingą laiką. Ibsено dramos "Noros" premjera Detroite sutapo su tragiška prez. John F. Kennedy mirtimi, kuri visus prirakino namie prie televizijos ir radijo aparatų. Brooklyne gruodžio 14 tą patį "Norą" pataikė į tokį laiką, kai žmonėm daugiau rūpi apsipirkti ir pasiruošti šventėm, negu į vaidinimą eiti.

Apreiškimo parapijos salėje praėjusio šeštadienio vakare, žmonių buvo skystoka. O galima buvo rasti valandėlę laiko bent dviem geriem darbam: paremti Vasario 16 gimnazijos kalėdinę eglutę ir atiduoti pagarbą lietuviškos vaidybos ir scenos entuziastam. Jie to buvo verti, keliavę tolimą kelią.. taip pat prieš Kalėdų pirkinius ir šventes.

Kas buvo atėjęs, tikiuosi, nesigailėjo Ibsено veikalai visada turi ką paukyti. "Nora" vaizdavo dramą šeimoje (apie tai Darbininke jau buvo rašyta). Sakoma, jau pasenusi ta drama. Dabar esą vyrai turį laisvintis iš moterų kietos valios šeimoje. Anuomet, prieš kokią kapą metų, buvo kitaip: vyrai moteris laikę savo valioje it lėles. Bet visais laikais pasitaiko ir taip, kad vienas antrą supranta tiktai savo malonumo ir naudos žvilgsniu. Tokie įgeidžiai nesenstą. Kai Norai paaiškį, kad jos vyrui daugiau rūpi jos patiės garbė, vardas, tarnyba, o meilė tėra "pasaldymas" tų egotistinių vertybių, žmona palieka vyrą, namus ir vaikus. Čia prasiveržia jos egoizmas ir stipriai nekrikščioniškas, bet psichologiškai pagrįstas. Išvadoje tokia pamoka: šeimoje reikia derintis, o ne prie savęs derinti. Ta problema niekada nesenstą.

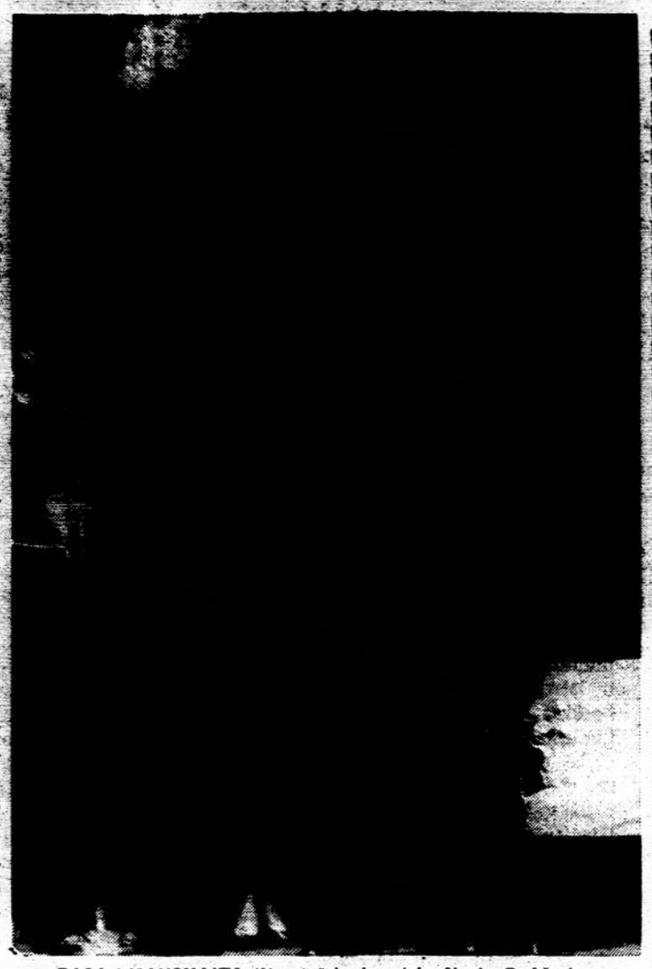

RASA LIŠAUSKAITĖ (Nora) šoka tarantelą. Nuotr. P. Ąžuolo.

Kiek ji buvo tinkamai scenoje pavaizduota? Veikalas nelengvas vaidinti, bet geras, kad maža vaidmenų — tik šeši. Detroito **šeši dramos mėgėjai** jau nebe pirmą kartą vaidina užtikrintai, režisierės Z. Mikšienės išmiklinti ir į savo roles įstatyti. Buvo jausti vaidyboje darna, susiklausymas. Tai jau sambūris, ne šiaip sau sutelkta grupė.

Sunkiausios rolės teko **Rasai Liškauskaitei** (Norai) ir **V. Žubertavičiui** (Helmeriui). "Žmona" aiškia pralenkė "vyrą". R. Lišauskaitė geba vaidinti, įsijausti ir išgyventi. Dar ir pašoko visai grakščiai. V. Žubertavičius buvo vidutinis. Savo vaidyba jis galėjo daugiau Norą paremti.

Labai naturali buvo Noros draugė Kristina (**Irena Laurinavičienė**), gyvenimiška, tikra. Advokatas Krogstatas (**A. Pesys**) savo cinizmą pertempė. Kai jis pasikeitė dėl Kristinos meilės, nepatikėtum, kad toks žmogus taip greitai "sušyla" ir atsimaino. Vienodai išlaikytą sergančio daktaro Rankos tipą sukūrė **A. Gladkauskas. Z. Dargelytė**, tur būt, dar "tyneidžerė", mokėjo sukurti gerokai jau sukunkusią tarnaitę. Nepatikėtum, kad moterys... taip sensta.

(nukelta į 8 psl.)

RIČARDAS BAČKIS ir Zivilė Berbotaitė susituokė Maspetho lietuvių bažnyčioje lapkričio 30. Nuotr. P. Ąžuolo.

Kūdikėlio Jėzaus gimimo šventė tegul suteikia džiaugsmo ir giedros nuotaikos mūsų nariams ir klijentams (kostumieriams). Taip pat geros sėkmės ateinantiems metams!

LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CENTRAS

KEARNY, N. J.

JUOZAS BELZA, pirmininkas
VINCAS GRINEVIČIUS, vice-pirmininkas
KAZYS ALICKS, reikalų vedėjas
STASYS PRZYCHOCKI, iždininkas
JUOZAS MELYNIS, protokolų sekretorius
PETRAS GIBBAS, tvarkdarys
PRANAS GELINAITIS ir JONAS SALVEST, — teisių patarėjai

6 Davis Ave. Kearny, N. J.

Telef.: WY 1-9835 • WY 1-9631

LINKSMŲ ŠVENČIŲ

STEPHEN BREDES, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina visus

WILLIAM J. DRAKE (Dragūnas)

ATTORNEY AT LAW
ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue Woodhaven, N. Y.
Tel. HIckory 1-5220

LINKSMŲ ŠVENČIŲ

D. KLINGA

TAX CONSULTANT — INTERPRETER

337 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 4-1232

Season's Greetings — Linksmų Švenčių

CHARLES SHIMKUS CO.

REAL ESTATE — INSURANCE

380 New Britain Ave. Hartford, Conn.

Phones: 521-2086 — 249-1396 — 523-0644

Linksmų Kalėdų ir laimės Naujuose Metuose

JOSEPH VASTŪNAS

REAL ESTATE & INSURANCE
Notary Public
Mortgages Bought and Sold — All Kinds of Business

95-09 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N. Y.
VI 6-7405

Linksmų Švenčių

C. A. VOKET - Vokietaitis

ADVOKATAS

41 - 40 74th Street Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEwton 9-6620

Nuoširdžiai sveikinu su Šv. Kalėdom ir linki daug laimės Naujuose Metuose

Juozas Andriušis ir šeima

Tel. VI 7-4477

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N. Y.

Sveikiname visus Bičiulius sulaukus Šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų

A. ANDRIUŠKEVIČIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Didelis pasirinkimas brangenybių

9408 Jamaica Avenue Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VI 7-2573

ANGELŲ KARALIENĖS PARAPIJOS

AMŽINOJO ROŽANČIAUS DRAUGIJA

nuoširdžiai sveikina Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga parapijos kleboną kun. Juozą Aleksiūną ir kun. Vyt. Pikturną, draugijos narės. Tėvus Pranciškonus, Darbininko redakciją ir administraciją, visus parapiečius bei draugus, linkėdama visiems gausios Dievo palaimos.

ONA SIJEVIČIENĖ, Pirmininkė

Brooklyn, N. Y.

Merry Christmas

Goodwill Toward Men

THE STAINED GLASS WINDOWS IN THE NEW ST. ATHANASIUS CHURCH WERE DESIGNED AND EXECUTED BY

Edward W. Hiemer & Company

141 Wabash Avenue
Clifton, New Jersey
Telephone: 201-772-5081

A very merry Christmas and happy New Year to all our Friends and Patrons

THE NEW

OYSTER BAY

RESTAURANT

A delightful place to dine
Fine food and service
Catering to weddings, banquets and parties

31-01 Broadway, Astoria, L.I.
LH 5-8462

A Merry Christmas and best wishes to our Friends and Patrons

ANDRE MULLER
Contracting Corporation

Harrison Avenue, Miller Place, L.I.
General Contractors
Custom Home Building
Building Plotts:
Pt. Jefferson and Miller Place

SH 4-2177

ROMA BAKERY

106-42 Sutphin Blvd., Jamaica, L.I.
We wish you a merry Christmas and a happy and prosperous New Year
The Best in Italian Bread & Heros
We deliver Retail or Wholesale
Purest and best ingredients used
May we serve you?

Call OL 8-7423

A very merry Christmas and joyous New Year to all our Friends and Patrons

RICHMOND - VICTORY SERVICE CENTER

CHAS. A. DUNCKER, Jr., Prop.
Major Auto Repair
Foreign Car Specialists
Inspection Station
Front End Alignment
Wheel Balancing — Road Service
3102 Victory Blvd.
at Richmond Ave.
GI 2-1323 GI 7-9538

A VERY MERRY X-MAS AND BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

RAY'S
ITALIAN BAKERY, INC.

45 Railroad Avenue
VALLEY STREAM, L.I.

A Very Merry Christmas and Joyous New Year to All Our Friends and Patrons

ATLANTIC SAVINGSS & LOAN ASSOCIATION

Chartered 1888

175 REMSEN STREET
BROOKLYN 1, N. Y.

TRiangle 5-5461

A very merry Christmas and happy New Year to our Friends and Patrons

RICHMOND CLEANERS

TWO STORES
112-08 Liberty Avenue
Richmond Hill, L.I. — MI 1-0303

88-20 Liberty Avenue
Ozone Park, L.I. — VI 3-9447

Dyeing - Laundry - Shirts
We operate our own Plant
Free pick up and delivery service

Merry Christmas to All Our Friends and Customers

Andrew's, Nelson, Whitehead, Inc.

THE FINEST IN PAPER

7 Laight Street
New York City

A very merry Christmas and happy New Year to all our Friends and Patrons

REX RESTAURANT

DOMINICK & SONS
Continental Food

147 East 60th Street
NEW YORK CITY

TE 8-2024

Merry Christmas to All Our Friends and Customers

CHARLIE'S BARBER SHOP

99-08 63rd ROAD
REGO PARK, L.I.

Merry Christmas and Happy New Year

J. MORRISON BETTER CARS INC.

56 W. Merrick Road
VALLEY STREAM L. I.
516 LO 1-0560

Merry Christmas to All Our Friends and Customers

ABBOT IRON WORKS, Inc.

514 West 48th Street
New York City PL 7-5750

Season's Greetings and our best wishes to our Friends and Patrons

RICE CHEVROLET

SALES - SERVICE - PARTS

1260 Northern Blvd.
MANHASSET, L. I.

MA 7-3500

A very merry Christmas and happy New Year to our Friends and Patrons

SAM'S TAXI SERVICE

MOE & BARNEY

16 Richmond Avenue
PORT RICHMOND, S. I.

GI 2-0500

Season's Greetings!

SILVER STAR

RESTAURANT

Italian-American Cuisine
Luncheon - Dinner - Cocktails

90-24 Astoria Blvd.
Jackson Heights

¼ mile from LaGuardia Airport
Daily 'til 12 AM
Fri. - Sat. 'til 1 AM

SEASON'S GREETINGS AND VERY BEST WISHES TO ALL OUR FRIENDS

THE RIPP CO.

9 McQuesten Pkway

MT. VERNON, N. Y.

A very merry Christmas and happy New Year to all our Friends and Patrons

VILLA MARIN

AUTO SERVICE

Auto Repairing
Heavy Towing
Motor Truck Repairing
Texaco Products

2699 Richmond Terrace
Staten Island — YU 1-3023

A very merry Christmas and happy New Year to all our friends and patrons

ZILKA ELECTRIC

FRANK M. ZILKA
Licensed Electricians

69-24 Woodside Avenue
Woodside, L. I.

HI 6-4900

CASA VINCENZO RESTAURANT
Italian Cuisine - Pizzeria
698 Fulton St.
BROOKLYN, N. Y.
MA 5-8970

ALDO'S ITALIAN AMERICAN KITCHEN
Lasagna, Veal Parmagiana, Briccioli, Scalopini
112 Lawrence St.
BROOKLYN, N. Y.
MA 5-8664

Season's Greetings and best wishes to our Friends and Patrons

YORKVILLE PACKING HOUSE

1530 2nd Avenue
New York, N. Y.

Phone RH 4-5936

Season's Greetings to all our Friends and Customers

GRECO SPORTSWEAR

LTD.

575 8th Avenue, New York

BR 9-3077

Merry Christmas and Joyous New Year

CAFE DUSOIR INC.

241 E. 86th Street
NEW YORK CITY

Season's Greetings
Peace on Earth
Goodwill to all Men
Merry Christmas

SORRENTINO
SHIPPING INC.

80 Broad Street, New York City

TOFFENETTIS

43rd Street and Broadway
Heart of Times Square
Merry Christmas to all our Friends and Customers.
Open 7 days

LA 4-4523

A very merry Christmas and joyous New Year to all our friends and patrons

CHAMPLAIN RESTAURANT

Continental Atmosphere
Wines - Liquors

115 West 49th Street, N. Y. C.

CI 7-9274

A very merry Christmas and joyous New Year to all our friends and patrons

THE CHALET

120 West Passaic Street
Rochelle Park, N. J.
The ideal choice for weddings, banquets and parties.
Accommodations for 50 to 1000
Visit our beautiful new Crest Room
Open 7 days

Luncheons - Cocktails - Dinner
DI 2-2711

NINO'S PIZZERIA AND RESTAURANT
Home Made Pizza Pies
Outgoing Orders
457 New Lots Ave.
BROOKLYN, N. Y.
DI 2-9747

A very merry Christmas and joyous New Year to all our Friends and Patrons

FRANK D'AMICO
MASON CONTRACTOR

Residential - Commercial
Estimates cheerfully given

101-23 94th Street, Ozone Park, L.I.

VI 9-1974

A very merry Christmas and joyous New Year to all our friends and patrons

D'ARRIGO BROS. OF NEW YORK, Inc.

Featuring "Andy Boy" Broccoli
To retail stores, markets, institutions.
Broccoli at its delicious best — the taste makes the big difference

308 Washington St.
New York, N. Y.
WA 5-5401

A very merry Christmas and joyous New Year to all our Friends and Patrons

HOTEL GREGORY

Fourth Avenue & 84th Street
Brooklyn, N. Y.
Phone SH 8-7000

Daily - Weekly - Monthly Rates
A good place to stop or live!

May this Christmas and coming New Year bring many joys and good health to our friends and patrons

JERRY'S
Castle Villa Restaurant

Specializing in
Fine Italian Foods and Wines
Veal Parmigiana — Pizzeria
Parties up to 25 people
18 Van Cortland Ave. Bronx, N.Y.

FO 4-8552

A Merry Christmas and joyous New Year to all our Friends

WM. A. KING LUMBER CO.

GOLDEN BRIDGE
NEW YORK

A Merry Christmas!

MARIO'S
RESTAURANT, INC.

20 years of serving excellent food
Your Host Mario
Unexcelled Italian Cuisine
Wines and liquors - Home made cooking - Pizza. Special dinners & Luncheons. — Catering to private parties. Plenty of free parking. Call for take-out service — PI 6-8323.

3338 Hillside Avenue
New Hide Park, L.I.
next to Herrick's Theatre and Miles Shoes.

A very merry Christmas and joyous New Year to all our Friends and Patrons

REIMAN PONTIAC

Authorized Sales and Service
PONTIAC and TEMPEST
New and Used Cars
(Our 39th Year)

1000 Market St., Paterson, N.J.

ARmory 1-0002

Season's Greetings and Best Wishes to Our Friends and Patrons
MC GOVERN'S WINE AND LIQUORS, INC.
Fine Liquors, Wine, Champagnes
Cordials
Prompt Delivery
278 - 73rd St.
BROOKLYN, N. Y.
SH 8-4420

Season's Greetings and Very Best Wishes to Our Friends and Patrons

SEAFORD MOTORS WANTAGH RAMBLER

Sales — Service

3350 Sunrise Hway.
WANTAGH, L. I.
SU 5-3418

Merry Christmas to all our Friends and Patrons

BARGE RESTAURANT
2912 Emmons Ave.
Sheepshead Bay, Brooklyn

NI 6-7807

A merry Christmas and joyous New Year to all our Friends and Patrons

PIRONTI'S CATERERS

HOUSE FOR BRIDES
A complete Catering Service under one roof
Invitation Thru Honeymoon
Banquets - Showers - Engagements
Photography by Carmen
ESsex 2-9850
890 So. Orange Ave., Newark, N.J.
If no answer — call:
ED 8-7663 — RE 1-9131

A very merry Christmas and joyous New Year to all our friends and patrons

PLEASANT INN RESTAURANT

Mr. Mrs. Arthur Knudsen
Catering at its Best
Specializing in Weddings - Parties

211 Lake Ave., St. James, L.I.

JU 4-9566

A very merry Christmas and joyous New Year to all our Friends and Patrons

SAMUEL SCHREIER
& SONS, INC.

JERRY and IRWIN

Specializing in Diamonds
Jewelry since 1905

42 West 47th Street, N.Y.C.

CI 5-9336

BAPTIST TEMPLE CHURCH

S.S. 9:00 AM
Worship 11:00 AM - 7:30 PM
B.T.U. 6 PM
20 W. 116th

EN 9-0255 New York
Rev. O. C. MAXWELL, Jr.

Cocktails - Dinners
Superb French Cuisine
Exquisite Imported Wines

ROUND HILL

Jericho Turnpike

So. Huntington, L.I.

For reservations call

HA 3-9859

A Merry Christmas! Beautiful New

BRESLIN'S RESTAURANT

Catering - Cocktail Lounge
136-13 Roosevelt Ave., Flushing
136-14 39th Avenue, Flushing
25 Years in the same location
Appearing weekends in our Lounge
VERNON at the piano
Now accepting Bookings for
Weddings - Dinners - Dances
Communion Breakfasts
Showers - All Social Functions
Ample parking facilities
For information call: TU 6-1600

A Very Merry Christmas and Happy New Year to Our Friends and Patrons

BEN JOEL
Painting Contractor

2024 Benedict Ave.
Bronx 62, N. Y.

UN 3-6427

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

SEASON'S GREETINGS!

SIŲSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR
DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM

atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckenteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-ę Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

Season's Greetings

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

SEASON'S GREETINGS

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

943 Elizabeth Ave. Tel. EL 4-7608 Elizabeth, N. J.
Sveikina visus savo klijentus su šv. Kalėdom ir linki laimingų Naujų Metų
Ta proga pranešam, kad siuntiniai siunčiami į LIETUVĄ ir kitus kraštus per Elizabetho skyrių pasiekia gavėjus per 5 ar 6 savaites ir tai garantuotai. Apie gautą siuntinį išduodam raštišką pakvitavimą. Krautuvėje turime didelį pasirinkimą įvairiausių medžiagų, megztinių, skarelių, batų, kilimų ir t.t. Tad siųskite per Elizabetho licenzuotą skyrių.

Sveikiname visus Bičiulius, sulaukus

Linksmų Švenčių

Mr. & Mrs. JONAS ANDRULIS

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY

Fountain, Mich.

Season's Greetings

Čia lietuviai perka

Vokiškus Hi-Fi ir TV

Didžiausias pasirinkimas New oYrke:
Blaupunkt - Telefunken - Normende - Grundig - Loewe - Soba
SYLVERN GERMAN Hi-Fi CENTER
1574 3rd Ave. (88 St.), New York 28, N. Y. Tel. TR 6-6653.

SPORTAS

Futbolo pergalė...

Šalčiam suspaudus, pradėjo sektis mūsų futbolininkam. Pereitą sekmadienį pirmenybių rungtynes laimėjo visos 3 komandos. Dalinai apledėjusioje Buschwicko aikštėje LAK sugriebė pirmenybių du taškus, įveikus College Point 6:5 (4:4). Mūsiškiai žaidė tokios sudėties: Jankauskas; Kerekes, Vainius II; Trampas, Daukša, Budreckas; Musso, Klivečka II, Remėza I, Vasiliauskas, Žadvydas.

Ledu aptrauktoje aikštėje ypač sunku buvo abiem vartininkam; jų riktos iš dalies pateisinamos. Mūsiškiai, žaidę be Remėzos II, (diskvalifikuoto), kol susigaudė, kaip reikia gintis, priešininkas pasiekė ir vedė 2:0. Gerai, kad mūsiškiai nenusiminė ir neprarado kovingumo, kaip ir praėjusiose rungtynėse su čekoslovakais. Žadvydas ir Remėza pasekmę išlygino, o Musso įkirto vieną įvartį viršaus, pasinaudodamas slystelėjusiu priešininkų vartininko negraibumu, ir jau 3:2 mūsų naudai. Tačiau pirmasis kėlinys baigėsi lygiom 4:4. Mūsų ketvirtą įvartį laimėjo Vasiliauskas.

Antrame kėlinyje mūsiškiai vyravo, bet pergalę atnešė laimė. Vartininkui Jankauskui paslydus, priešininkas pasiekė 5:4. Bet tuojau priteistą baudą Vasiliauskas iš 35 m atstumo nesulaikomai trenkė į aukštąjį vartų kampą. Vargu ar teko kada matyti tokį puikų įvartį mūsų 13 metų futbolo istorijoje New Yorke! Deja, paskutinėje minutėje priteistas 11 m. baudinys ne mūsų naudai, atrodė, mus suplieks. Laimė, priešininkas to baudinio nepavertė įvarčių, gi Musso beveik paskutinėje sekundėje įšovė ir mes laimėjome 6:5.

Rungtynės savo klase neprilygo ankstesnio sekmadienio kovai, kai buvo žaista su čekoslovakais. Didelis įvarčių skaičius gal ir domino žiūrovus, bet apledėjusi aikštė statė sunkius žaidikam reikalavimus. College Pointo dešiniojo krašto žaidikas su sulaužyta koja buvo išvežtas ligoninėn. Ta nelaimė buvo be mūsų kaltės, nors azartiškose rungtynės įkaitus žiūrovam, vos išvengta incidentų.

Lietuvių Atletų Klubas žaisdamas namie, yra atsakingas už aikštės tvarką. Įsikarščiavę lietuviai žiūrovai, įsiveržę aikštėn, mūsų kietai kovojantiem futbolininkam gali tiktai pakenkti. Daugelis priešininko komandų tai gerai žino. Jausdami pralaimėsią, visokiais būdais bando provokuoti incidentus.

Po šio laimėjimo LAK palypėjo lentelėje viena vieta aukštyn, ir dabar yra 7 vietoje.

Priešžaismyje paskutinėse minutėse dviem Bilerio įvarčiais laimėjo ir rezervinė 4:3. Jauniai ir toliau be pralaimėjimo. Klivečkos Sr. vadovaujami, jie suplieke Greek-American 1:0.

Ateinantį sekmadienį mūsiškiai žaidžia taurės varžybų rungtynes. Pirmose rungtynėse 2 val. Rungtynės bus jų aikštėje Long Island. Rezervinė taurės varžybose žaidžia su Stade Gaulois 2 val. Jauniai pirmenybių rungtynėse susitinka su Kollsmann.

Atletas

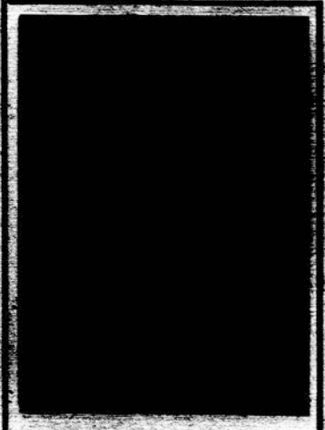

LIONĖS JUODYTĖS

nauja Town Hall rečitalio ilgo grojimo plokštelė išleidžiama Naujiem Metam. Kaina $5.98. Didesniems kiekiams duodame nuolaidą. Plokštelės viršelį iliustravo dailininkas Jurgis Juodis. Plokšteles bus galima gauti žemiau nurodytu adresu, kaip ir ankstyvesnes Lionės Juodytės plokšteles. Prašome siųsti užsakymus su čekiu arba money order. Adresas:

ALEX. MATHEWS
256 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

A CHRISTMAS GIFT
for a
PRIEST you wish to
remember in a
SPECIAL WAY

A GIFT CERTIFICATE at DE MATTEI will help Father to purchase a CASSOCK or SUIT

Perhaps a: Vest front, hat, topcoat, raincoat, etc.
SOMETHING HE REALLY WANTS
Mail and Phone Orders Filled

H. DE MATTEI CO.
53 Park Pl., New York 7, N. Y.
RE 2-1460

BUDGET BEAUTY SALON — Our prices are:

Shampoo and Set	$1.75 and up
$15.00 Permanent Wave	$7.25 and up
Touch-up with Miss Clairol	$3.00
Touch-up with Roux or L'Oreal	$3.25
Ladies Haircut—Any Style	$1.50
5 Week Rinse	$2.50
Children's Haircut	$1.25

Call for Appointment — VI 6-8992
CUT COLOR & CURL BUDGET BEAUTY SALON
86-20 JAMAICA AVE. (Corner 87th St.), WOODHAVEN 21, N. Y.
OPEN MONDAYS

KOKYBĖ

— tai slaptoji visų gerų — kaip beparuoštų, bet ypač pagamintų iš geriausios mėsos, maisto produktų sudėtinė dalis. Užtikrinant nepalyginamą tikrojo importuoto, jau paruošto valgyti,

LENKIŠKO KUMPIO

Šis kumpis, pagamintas iš specialiai ieriamų kiaulių mėsos, neturinčios nereikalingų riebalų. Šiam kumpiui suteiktas Good Housekeeping ženklas

kokybės simbolis, gerų šeimininkių atpažinamas ir vertinamas.

Tokį pat gerą skonį turi ir importuota lenkiška kiaulienos kumpio rulada, gaunama dabar 1½ ir 3 svarų skardinėse. Visada reikalaukite tikrojo importuoto Lenkiško Kumpio - Kiaulienos Kumpio Rulados visose mažose ir didelėse maisto produktų krautuvėse.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos ir kiti produktai
Užeikite — įsitikinsite!

6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6

New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047 (Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astorijoje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushinge — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

ŠACHMATAI

Veda K. Markis

— Romanas Arlauskas (Australija) iki šiol geriausiai varosi pasaulio koresp. p-bių baigmėje, kuriose rungiasi 13 atrinktųjų. Pagal paskelbtus ICCF organo FERNSCHACH duomenis, p-bių lentelė yra tokia:

1. G. Borisenko (Sov.) 5-3
2. R. Arlauskas (Austral.) 4½-½
3. P. Dubinin (Sov.) 3½-2½
4. A. Lundguist (Šved.) 3½-4½
5. J. Coolen (Belg.) 3-5

ir kiti mažiau. Didmeistris A. Tolušš turi 1½ tš. iš 4 partijų. Giliau įvilgterėję lentelėn, matysime, kad mūsų Romanas turi pasiekęs 75% laimėjimų (4½ tš. iš 6 partijų), o Borisenko — 62% (5 tš. iš 8 partijų. — 1964 m. JAV pirmenybės, į kurias yra sukviesta 12 žymiausių šio krašto šachmatininkų, prasidėjo gruodžio 15 d. New Yorke, H. Hudson viešbuty. Dalyvauja: W. Addison, Los Angeles; P. Benko, A. Bisguier, N.Y.; D. Byrne, Pa.; R. Byrne, Indianapolis; L. Evans, R. Fischer, latvis Edmar Mednis, S. Reshevsky, visi N.Y.; A. Saidy, Puerto Rico; R. Steinmeyer ir R. Weinstein, N.Y. Pirmenybės truks iki sausio 2 d.

— Alex Keyes laimėjo Bostono kalėdinį turnyrą, gruodžio 13-15 d., Boylstono klube. Jis surinko 5-0 taškų! D. Scheffer ir Adrian po 4 tš. Petras Kontautas baigė pirmam dešimtuky su 3 taškais.

— Stasys Liauksminas aktyviai reiškiasi Hartfordo amerikiečių šachmatų klube.

— Canadian Chess Chat įdėjo P. Vaitonio 4 partijas, žaistas Kanados 1963 m. p-bėse. Dvi Vaitonio laimėtos (prieš Patrick ir Schulman) ir dvi užbaigtos lygiomis (su H. Yanofskiu ir Hirsch). Čia rasite Schulman - Vaitonis partiją. Joje Povilas Vaitonis labai gerai sužaidė partijos debiutą, įgavo persvaros ir ją meistriškai išnaudojo, pelnydamas pilną tašką. — 1. e4 d6 2. d4 žf6 3. žc3 g6 4. f4 Rg7 5. žf3 0-0 6. Re2 c5 7. d:c Va5 8. 0-0 V:c5+ 9. Kh1 žc6 10. žd2 a5 11. žb3 Vb6 12. a4 žb4 13. Rf3 Re6 14. žb5 Bfc8 15. c3 žd3 16. V:d3 R:b3 17. Be1 žd7 18. Re3 žc5 19. R:c5 B:c5 20. e5 d:e 21. Vd7 R:a4! 22. B:a4 B:b5 23. b4 e4 24. B:a5 Bb:a5 25. b:a Vf2! 26. Bg1 e:f 27. V:e7 f:g+ 28. B:g2 Vf1+ 29. Bg1 Vf3+ ir baltieji pasiduoda.

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų

J. B. SHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.
(prie Forest Parkway Station)
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse. Veikia ventiliacija. Tel. VI 7-4499

LINKSMŲ ŠVENČIŲ

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius Balsamuotojas Moderniška Koplyčia
423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

MATTHEW P. BALLAS

LAIDOJIMO NAMAI
ALBERT J. BALTON, Licensed Manager
660 Grand Street Brooklyn 11, N. Y.
STagg 2-5043

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 Providence Street Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga sveikina

JOSEPH W. CASPER & SON

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 9-1930

Linksmų Švenčių!

JUOZAS GARSZVA

GRABORIUS - BALZAMUOTOJAS
231 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y.
EVergreen 8-9770

Džiugių Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, President
354 Marcy Avenue Brooklyn, N. Y.
EVergreen 7-4774

Season's Greetings

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 Chestnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA 9-1181

Linksmų Šventų Kalėdų

WAITKUS FUNERAL HOME

PRANAS WAITKUS, laidotuvių direktorius
suteikia visiems nuliūdimo valandoje mandagiausią patarnavimą
197 Webster Avenue Cambridge, Mass.
Tel. TR 6-6434

Linksmų Švenčių

THEODORE WOLINNIN, Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška koplyčia su Air Condition
123 E. 7th STREET • GRamercy 5-1437 • New York 9, N.Y.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Dr. Vytautas Vygantas, Pax Romana pirmininkas, praeitą savaitgalį lankėsi Šveicarijoje, Ziuriche, kur dalyvavo Pasaulinės Krikščionių Studentų Federacijos (protestantų) centro valdybos pasitarimuose.

Teresė Masionytė-Gečienė, iš Philadelphijos, ir **Irena Banaitytė-Išvaškienė,** iš Stratford, Conn., dvi jaunosios kartos atstovės, abi aukštuosius mokslus baigusios jau Amerikoje, abi žinomos savo veikla ne tik ateitininkiško jaunimo tarpe, bet ir amerikiečių studentų būreliuose, trumpai apžvelgs vyresniųjų ir jaunesniųjų lietuvių katalikių veiklą katalikiškoje akcijoje. Moderatorė bus dr. Aldona Šlepetytė-Jannace, newyorkiečiams gerai žinoma, kuriai taip pat tenka dažnai kalbėti įvairiomis lietuvę moterį liečiančiomis temomis. Lietuviška visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti pirmą kartą ruošiamoj tos rūšies akademijoje. Po meninės dalies svečiai bus pavaišinti kavute. Akademija bus sausio 5 tuoj po 11 val. mišių Apreiškimo parapijos salėje.

Vytautas Koncė ir mama vietoj Kalėdinių sveikinimų aukojo Balfui 10 dol.

Newarke šv. Trejybės bažnyčioje Kūčių dieną išpažinčių klausoma nuo 3 v. iki 6 v. ir nuo 7 iki 9 v.v. Bernelių mišios bus 12 val. naktį. Kitos mišios: Kalėdų dieną: 8, 9, 10, 11 ir 12 v. Per Naujus Metus mišios bus kaip sekmadienį.

Balfo vajaus komitetas, kuriam pirmininkauja V. Sidzikauskas, dėkoja Darbininkui už talką vajaus metu. Balfo vajus New Yorke pratęstas iki Kalėdų. Kas dar nesuspėjo savo aukos įteikti, prašom paskubėti.

WAGNER THEATER
110 Wyckoff Ave., prie DeKalb Ave.
Brooklyn-Ridgewood, tel. VA 1-2613
Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p.
šeštadieniais iki filmos pabaigos.
Trečiadieniais — 12 val. dienos.
Penktadienį, gruodžio 20 — iki
Trečiadienio, gruodžio 25, 1963
Puiki muzikalinė filma —
"DAS GROSSE
WUNSCHKONZERT"
Vaidina:
C. Thompson, L. Christian ir kiti.
Priedinė filma:
"Schoen ist die Welt"
Ir naujausia Vokietijos savait. apžvalga

Lituanus žurnalas, leidžiamas Lietuvių Studentų Sąjungos, iki šiol spausdintas Brooklyne pranciškonų spaustuvėje, nuo Naujų Metų perkeliamas į Chicagą. Paskutinis šių metų numeris bus atspausdintas Chicagoje, iš čia išsiuntinėjamas skaitytojams. Vėliau bus perkelta ir visa administracija. New Yorke vykęs visuotinis Liet. Studentų Sąjungos suvažiavimas Lituanus reikalu priėmė rezoliuciją, kuria pritaria Lituanus Foundation įkūrimui ir linki naujai redakcijai sėkmės. Suvažiavimas dėkoja dr. V. Vygantui už ilgametį Lituanus vedimą ir koordinavimą, Adomui Mickevičiui ir jo redakciniam kolektyvui už įdėtą darbą redaguojant žurnalą, Kęstučiui Čerkeliūnui už meninę priežiūrą. Rochesterio skyriui už vajaus pravedimą, tėvams pranciškonams, kurių spaustuvė per daugel metų spausdino žurnalą, ir kurie suteikė visą eilę patarnavimų.

New Yorke Balfo vajaus proga per 500 asmenų jau suaukojo arti 5000 dol. Paskutiniu laiku stambesni aukotojai buvo: dr. T. Savickas —125 dol., J. J. Ciplickai — 50, seserys Jankevičiūtės — 40: po 25 dol.: dr. R. Saldaitienė, St. Lukauskas, J. Okunis, V. Alksninis, D. Šulaitis, V. Sidzikauskas; po 20 dol. A. Jasaitis, Vl. Ivonis, M. Klivečka, — 15 dol. Kiti aukojo po 10, 5 dol. ar mažiau.

Nora . . .

(atkelta iš 4 psl.)

Ir nereikia tikėti, nes **režisorė Z. Mikšienė,** kuri atšventė savo vaidybinės veiklos 50 metų, tebeturi jaunų jėgų duoti traukos tokiam spektakliui, kaip Ibseno "Nora".

Kad žmonių buvo nedaug, tai pasakė **akt. Vitalis Žukauskas,** dėkodamas svečiam ir viešniom už gerą vaidybą ir apsilankymą. Sakė: "Nereikia nusiminti — atvažiavote pas mus, mes važiuosime pas jus; lietuviška scena neturi mirti," nors miršta tokie dramaturgai, kaip Ibsenas, ir tokios moterys kaip praėjusio amžiaus Nora. Laikai kiti, bet reikalai tie patys: spieskimės visi ten, kur tik pasigirsta lietuviškas žodis, ir dar dailus, vaidyba persunktas, gyvenimo problemas gliaudąs, kaip Kalėdų riešutus.

DETROITO dramos sambūris, suvaidinęs Norą. Iš k. į d. V. Žebertavičius, R. Lišauskaitė, A. Pesys, T. Dargelytę, režis. Z. Mikšienė, I. Laurinavičienė, A. Gladkauskas, dešinėje dėkoja akt. V. Žukauskas. Nuotr. V. Maželio.

Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas New Yorke

Lietuvių Studentų Sąjungos metinis suvažiavimas įvyko New Yorke lapkričio 28 gruodžio. Centro valdybai prašant, suvažiavimą paruošė New Yorko skyrius, vadovaujamas Algio Rimo. Buvo atvykę iš įvairių Amerikos miestų apie 400 studijuojančio lietuvių jaunimo. Suvažiavimui pirmininkavo Augustinas Idzelis iš Clevelando ir Eligijus Sužiedelis iš Brocktono. Sekretoriavo Dalia Briedytė, Rūta Mockutė, Dalia Orentaitė ir Jarūna Venčkauskaitė. Mandatų komisiją sudarė: Kęstutis Gaižutis, Giedrė Noakaitė, Irena Sandanavičiūtė ir Evaldas Remeza. Rezoliucijų — Birutė Augustinavičiūtė, Livija Bražėnaitė, Dalia Mockapetrytė, Algis Rimas ir LSS pirmininkas Algis Zaparackas.

Penktadienį lapkričio 29, pietų metu kalbėjo City College of New York anthropologijos prof. Aglinsky tema "The American Foreign-born Student". V. Bražėno paskaita "Tremties mitai" pabrėžė tremtinio studento pareigą kovoti su laisvės ir taikos priešais.

Dr. V. Vygantas skaitė informacinio turinio paskaitą "Tarptautinės studentų organizacijos". Paaiškino žymiausių tautinių ir tarptautinių jaunimo ir studentų organizacijų veikimą ir struktūrą.

Bendram pokalbyje, kuriame dalyvavo Kęstutis Skrupskelis, Saulius Šimoliūnas, Birutė Augustinavičiūtė ir Laima Šileikytė, buvo svarstomas Sąjungos vaikimas už jos ribų. Sąjungos veikla turėtų reikštis kovoje už Lietuvos laisvę, remiantis mūsų tėvų praeities ir ateities išgyvenimais, ir kultūrinėje veikloje, paliekant savo pėdsakus Amerikos ir pasaulio kultūroje.

Šeštadienį, lapkričio 30, suvažiavimas išklausė visas eiles pranešimų tarp kurių buvo ir 1962-63 mokslo metų Centro Valdybos, Šalpos Fondo, LITUANUS, skyrių, tarptautinio skyriaus ir kiti pranešimai. LSS pirmininkas Algis Zaparackas skaitė paskaitą "LSS praeityje, šiandieną ir ateityje". Jis supažindino su Sąjungos istorija, jos tikslais, pasiūlė ateities veiklos gaires.

Suvažiavimo metu įvyko ideologinių organizacijų konferencija, kurioje dalyvavo visos jaunimo organizacijos ir PLB CV atstovas Romas Kezys.

Suvažiavimą sveikino eilė organizacijų, diplomatų, garbės narių ir JAV senatorių ir kongresmanų.

Šeštadienį vakare buvo koncertas, kuri ruošė LSS kartu su Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygarda. Koncerto programą atliko solistė Dana Stankaitytė ir solistas Stasys Baras, abu iš Chicagos. Akompanavo Aleksas Mrozinskas. Koncerto pasiklausyti buvo susirinkę apie 800 asmenų. Suvažiavimas buvo baigtas sekmadienį, gruodžio 1, pamaldomis ir bendrais užkandžiais Apreiškimo parapijos salėje.

Mūsų statybos fondui aukojo: Stephen Aromiskis iš Brooklyno 15 dol., Helen Ballantine iš Maspetho — 10 dol. Aukotojam nuoširdžiai dėkoja tėvai pranciškonai.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti: GLenmore 2-2923

IRENA LAURINAVIČIENĖ (Kristina) ir A. Pesys (Krogtatas).

R. Lišauskaitė (Nora) ir V. Žebertavičius (Hamleris

R. LISAUSKAITĖ (Nora) ir A. Gladkauskas (daktaras). Visos nuotraukos P. Ąžuolo.

BOSTONO ŽINIOS

Kalėdų šventėje šv. Petro bažnyčioje mišios bus tokia tvarka: 12 val. nakčia, 7, 8, 9, 10 ir 11:30 val. ryto ir 5 val. popiet. Parapijos koplyčioje prie E. 7-tos gatvės: 12 val. nakčia, 8 ir 9:30 val. ryte.

Šiluvos koplyčiai įrengti komiteto pirmininkas kun. J. Klimas gruodžio 16 persiuntė vyskupui V. Brizgiui 2,852 dol. Tai tik graži pradžia. Komitetas aukas rinks ir sekančiais metais.

Šv. Petro parapijos choras sausio 12 Liet. Piliečių Dr-jos salėje rengia koncertą-pobūvį. Choras atliks lietuviškų harmonizuotų liaudies dainų programą. Taip pat dalyvaus du amerikiečiai, kurie atliks penkias lietuvių liaudies dainas, gitarai pritariant. Programą papildys Melrosės simfoninio orkestro violončelių koncertmeisteris dr. Henry Schurgin. Po koncerto seks šokiai. Koncerto pelnas skiriamas šv. Petro parapijos choro kelionei į dainų šventę New Yorke, kuri įvyks sekančiais metais pasaulinės parodos metu.

Šv. Petro parapijos bažnyčioje, ant kolektorių stalelių, padėti specialūs vokeliai arkivyskupijos laikraščio "The Pilot" užsiprenumeravimui arba prenumeratos pratęsimui. Šio laikraščio prenumerata rūpinasi kun. J. Svirskas. Visus lietuviškus katalikiškus laikraščius galima užsiprenumeruoti arba prenumeratas atnaujinti pas kun. J. Klimą.

Naujas skautų tėvų komitetas. Gruodžio 7 įvykusiame Baltijos ir Žalgirio tuntų skautų tėvų susirinkime išrinktas naujas tėvų komitetas, kuriam pirmininkaus dr. Br. Bakšys. Kiti komiteto nariai yra O. Bacevičienė, M. Gineitienė, Br. Vasienė ir E. Kleinas. Revizijos komisiją sudaro inž. A. Lapšys, N. Adomkaitis ir F. Karosienė. Susirinkusieji tėvai, komiteto veiklai paremti, suaukojo 45 dol.

Gruodžio 20 švento Petro parapinės mokyklos vaikučiai 9 val. ryto susirinks į parapijos bažnyčią, kur atliks savo mėnesinę išpažintį ir pamaldas. Po pamaldų visi vaikai paleidžiami Kalėdų atostogoms, kurios tęsis iki sausio 2.

Jeronimas Kačinskas vadovauja vienam iš seniausių orkestrų Naujoje Anglijoje. Tai Melrosės orkestras, kuris savo vardą gavo iš vietovės, kur 1918 metais buvo įkurtas ir tebeišlaikomas to miesto gyventojų. Iš pirmųjų 18 orkestrantų, kurie dalyvavo pirmame koncerte 1918 metais, trys dar tebegroja; vienas iš jų yra orkestro direktorium. Orkestras yra davęs 160 koncertų. Jeronimas Kačinskas yra trečias šio orkestro dirigentas. Orkestrantų jis labai mylimas ir gerbiamas. Šį mėnesį orkestras buvo suruošęs du koncertus: vieną Melrose, o kitą — So. Bostone. Pirmajam solo vargonais grojo Vytenis Vasyliūnas — išpildęs amerikiečio kompozitoriaus Walterio Pistono kūrinį. Antrajame grojo smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Tėvas ir sūnus labai gražiai pasirodė. Izidoriaus Vasyliūno smuiko technika yra tiksli ir švari, interpretacija— graži ir žavi. Vytenis Vasyliūnas lengvai valdo vargonus; net nepasakytum, kad vargonai nėra vienintelis jo pragyvenimo šaltinis. Jeronimas Kačinskas kaip visuomet dirigavo tiksliu mostu, su dideliu užsidegimu ir meile savo darbui. Ateičiai visiems linkime dažniau rodytis koncertuose ir prablaivinti kai kada apsunkusias mūsų nuotaikas. **(Z.S.)**.

Apolonija Otyra ir Ona Vitkauskienė parapijos bažnyčiai paaukojo naujų albų, kamžų ir altoriaus lininių. Aukotojoms parapijos klebonas prel. Pr. Virmauskis pareiškė padėką parapijos biuletenyje.

Diplomuotas ekonomistas
Juozas Audėnas
registruotas investavimo fondų atstovas priima interesantus investavimo reikalais —
109 Warwick St.
Brooklyn 7, N. Y.
Tel.:
TA 7-9518 • PL 3-6628

Puikus patarnavimas naujo
JOSEPH C. LUBIN
FUNERAL HOME
546 East Broadway
So. Boston, Mass.
Priešais miesto teismo rūmus
•
Rūpestingai patarnaujame visuose reikaluose, atydžiai išpildome kiekvieną pageidavimą. Jūs galite pilnai pasitikėti mūsų patarnavimu iki visų smulkmenų laidojimo reikaluose.
Joseph C. Lubin
Funeral Director
Telefonas: 268 - 5185

Visi kailiniai siuvami mūsų siuvykloje, todėl kainos pigios. Pirkdami bet ką ateikite pas mus ir įsitikinsite. Mes taip pat pataisome kailinius, kailininius apsiaustus, šalikus (stols). Galite pasirinkti iš didelės atsargos karakulio, Aliaskos ruonio, minko ir kitų dirbinių.
Didelis pasirinkimas
Nelaukite paskutinės valandos
CHelsea 2-1079 • CHelsea 2-0535
ALEX DIMANT FUR CO.
RYGOS KAILINIŲ SIUVĖJAI
150 WEST 28th STREET
NEW YORK, N. Y.
Room 402

BROLIŲ MEKŲ filmos komedija
ALELIUJA KALNAI
(HALLELUJA THE HILS)
AMERIKOS PREMJERA GRUODŽIO 16
Adolfo Meko parašytas ir režisuotas filmas specialiu pakvietimu buvo rodytas šešiuose tarptautiniuose filmų festivaliuose:
- CANNES (Prancūzija): "Vienintelis autentiškas filmos meno kūrinys festivalyje."
- LOCARNO (Šveicarija): "Eureka! Šitam originaliam ir linksmam filmui!"
- MONTREAL (Kanada): "Adolfo Meko filmas buvo festivalio sensacija."
- NEW YORK: "Netikėta sensacija!"
- MANNHEIM (Vokietija): "Publika išvirto iš kėdžių besijuokdami."
- LONDON (Didž. Britanija): "Londonas niekuomet neužmirš Meko vardo."
NIUJORKE FILMAS BUS RODOMAS 6 SYKIUS KAS DIENĄ — PRADEDANT GRUODŽIO 16 (December 16)
5th AVENUE CINEMA
(12th Street)
NEW YORK CITY Tel. WA 4-8339

Cafe Geiger
206 East 86th Street
(tarp 2 ir 3 Ave.)
New York, N. Y.
Tel. RE 4-4428
Vedėjas: Helmut Vollmer
KASDIEN KONCERTAI nuo 4 val. popiet
Užkandžiai iš nuosavos virtuvės
Puiklausia vokiška virtuvė: pietūs-vakarienė

Visiems nuoširdus kvietimas atsilankyti į
Kalėdų Šokius
Kalėdų dieną, gruodžio 25
8:30 val. vak.
Šokiai bus:
LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE
1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y.
Gros A. Starulio orkestras Įėjimo kaina — $2.00
LIETUVOS VYČIAI—BR'KLYN-Q'NS

KAIP GREITAI
SPRA-O-MED
PALENGVINA PARŠALIMO SUNKUMUS?
...per 1 sekundę

Kai slogos ar kiti peršalimai apninka ir užgula bei apsunkina nosį, kad net sunku kvėpuoti, greitai papurkšk automatiniu Spra-O-Med purškalu aplink save — tai palengvins tuojau peršaldymą ilgom valandom. Purškimas ant pagalvio, ant čiužinio ar į nosinę su Spra-O-Med išlaikys šalčio palengvinimą net 12 valandų laisvą kvėpavimą peršaldymo metu ir kuri dabar galima gauti visose vaistinėse. Vienos sekundės purkštimas su Spra-O-Med vaikų kambary palengvins jų kvėpavimą visą naktį. Įsigykite Spra-O-Med purškalą, kuris palengvina dieną ir nak.

DARBININKAS

XLVIII NR. 86. II DALIS PENKTADIENIS - FRIDAY, GRUODIS - DEC. 20, 1963

WILLIAM BLAKE (1757-1827) — Angelas

Kalėdų prasmė

KUN. DR. P. CELIEŠIUS

Metų eigoje mes švenčiame daugelį švenčių. Vienos yra asmeninės, kaip gimimo diena arba vardadienis, kitos — šeimos vedybinės, sukaktuvinės ir k. Dar kito yra visuomeninės, primenančios didžiuosius valstybinius įvykius kaip nepriklausomybės ir tautos dieną, valdovo dieną ir kitas. Skirtingo pobūdžio yra bažnytinės šventės. Kuo tas skirtumas pasireiškia?

Visų pasaulinių švenčių (asmeninių, šeimyninių, tautinių, valstybinių) bendras esminis bruožas — **prisiminimas.** jomis prisimenamas įvykis, daugiau nebepasikartojęs. Prisiminimas yra grynai idėjinis dalykas, realiai nepasikartojantis. Prie to idėjinio dalyko gali būti kartais prisegamas realus priedas — džiaugsmingos puotos, manifestas, dovanos. Tėvai gali apdovanoti savo vaikus gimimo sukaktuvių proga. Šeima gali pavaišinti gimines, kaimynus ir sveikintojus. Valdovas gali amnestuoti prasikaltusius asmenis. Bet visa tai ribojasi vien žemiškais ir materialiniais dalykais. Skirtingo pobūdžio yra religinės šventės.

—o—

Religinėse šventėse, kurios taip pat primena mums tam tikros tikėjimo paslapties arba kurio šventojo įvykį, be grynai prisiminimo, yra dar ir dvasinių malonių. Švęsdami religines šventes, mes, tiesa, irgi išgyvename tam tikro džiaugsmo momentą, kaip antai, Velykose, Kalėdose, atlaiduose ir p., bet religinių švenčių esmė glūdi ne idėjiniam prisiminime, ne džiaugsmo išgyvenime, bet dvasiniame turinyje. Tas dvasinis turinys įvairuoja pagal atskiras šventes.

—o—

Kalėdos savo vardu primena istorinį Kristaus-Dievo į pasaulį matomu žmogaus pavidalu atėjimą. Tai yra vienkartinis įvykis. Kristaus kaipo žmogaus tapsmo įvykis tuo ir išsisemtų. Liktų grynas prisiminimas, kaip ir kiti visokie žmogiški įvykiai.

Tačiau Kristus buvo kartu ir **Dievas,** kuriam laiko kaitos nėra, ir istorinių įvykių minėjimas jo neliečia. Kristus-Dievas savo esme nesikeičia. Jis dar spinduliuoja už savęs tam tikrais spinduliais, kuriuos mes vadiname **malone.**

Dieviškosios prigimties susijungimas su žmogiškąja atvėrė žmonijai malonių šaltinius, kurie nėra išsemiami. Jie teka nuolatos. Tos malonės yra realios ir efektingos. Jos papildo žmogaus nualintą prigimtį ir praturtina jo dvasią. Tos dieviškosios malonės teka į mus ypatingai Dievo paslapčių švenčių minėjimo progomis.

—o—

Kalėdos yra viena iš tokių Jėzaus Kristaus paslapčių minėjimo šventė. Kalėdų proga tikinčiajam galima pelnyti ypatingų dvasinių malonių, prieš kurias nublunka visokios žemiškos gėrybės. Kalėdų dvasinės malonės, kurias žmogaus siela iš Dievo gauna, savo esme yra visai skirtingos, negu kokios žemiškosios gėrybės. Žemiškų gerybių telkimas iki aukščiausio laipsnio nesudaro dvasinių malonių nei mažiausio laipsnio. Todėl ir sakoma, ką padės žmogui, jeigu ir visą pasaulį laimėtų, bet savo sielą pražudytų.

Netikinčiam žmogui Kalėdos galėtų reikšti tik paprastą prisiminimą kadaise įvykusio istorinio įvykio. Hedonistui Kalėdos galėtų reikšti malonumą, kuris išgyvenamas kalėdinio džiaugsmo ir vaišių proga. Materialistui biznieriui Kalėdos reiškia progą pasipelnyti, parduodant visokių gėrybių, keičiantis dovanomis. Visa tai yra žemiški reiškiniai ir materiališki interesai.

Katalikas gi Kalėdas išgyvena turiningiau ir giliau. Jis gali minėti ir istorinį įvykį. Jis gali džiaugtis ir kalėdiniais malonumais. Jis, būdamas prekybininkas, gali turėti ir medžiaginio pelno. Tačiau jo kaip katalikо esminis Kalėdų šventės pasinaudojimas yra dieviškosios malonės sieloje praturtinimas. Tai gali pasiekti išgyvendamas Kalėdas **religiniu būdu.** Jeigu istorinis Kristaus gimimo prisiminimas ribojasi tik idėjine plotme, o džiaugsminis ir pelninis Kalėdų šventimas turi tik medžiaginės prasmės, tai Dievo žmogumi tapimo religinis išgyvenimas pakyla į dvasinę plotmę, prieš kurią aniedu momentai tėra šešėlis.

Visas pasaulis švenčia Kalėdas. Visi vienokiu ar kitokiu būdu džiūgauja ir dovanomis keičiasi. Tačiau katalikas, švęsdamas Kalėdas religiniu būdu, yra vienintelis, kuris jas panaudoja aukščiausiu būdu, tai yra savo sielos naudai, praturtindamas ją dvasiniu būdu. Šis religinis arba dvasinis momentas ir yra vienintėlė tikroji Kalėdų **prasmė.** Visi kiti antraeiliai siekimai neturi nieko bendro su tikrąja Kalėdų prasme.

VIEŠPATIES DIENA — KĄ JI REIŠKIA?

P. Gabriel Weinberger, O.C.

Gyvename vadinamam naujam pasaulyje. Krikščionių pareiga yra tą naują pasaulį savo tikėjimu padaryti tikrai naują. Tai reiškia — atnaujinti ir sekmadienį, Viešpaties dieną. Kad būtų galima aiškiau suprasti, koks čia yra uždavinys, reikia prisiminti krikščioniškoji sekmadienio kilmė.

Religinė rimtis

Dievas savo trečiuoju įsakymu yra visuotinai įpareigojęs periodiškai švęsti. To reikalauja ir žmogaus prigimtis. Senajame Testamente, žydų religinėse apeigose, švenčiamoji diena buvo vadinama subata. Rimties saugojimas nusakytas gausybe taisyklių ir suvaržymų. Tačiau daugiau pabrėžta forma, negu dvasia, dėl to net praminta "fariziejizmu", kurį Kristus nupeikė.

Su krikščionybės pradžia "subatos įstatymai", didelė jų dauguma, nebeteko savo prasmės. Šventajai dienai grąžinta pirmykštė jos paskirtis: poilsiu ir rimtimi garbinti Dievą.

Visas žmogaus gyvenimas — asmeniškas ir visuomeniškas, šiokiadieniai ir šventadieniai, darbas ir poilsis, — visa turi būti palenkta Dievo šlovei. Tai dar neatsiektas uždavinys; jo laukia ateitis. Ir čia krikščionim štai kas turėtų rūpėti.

Mūsų pasaulyje jaukiama tai, kas yra šventa, su tuo, kas profaniška ir nuodėminga. Krikščionim yra pavojus nusmukti, jeigu jie savo gyvenimo nepritaiko tam ritmui, kurį sudaro besikeičiančios šventos valandos ir dienos. Tomis dienomis reikia būti laisvam ne poilsiui, bet Dievui: aukoti visus savo rūpesčius, veiksmus ir triūsą tokiu būdu, kai tai reikštų "vacare Deo" — budėti Dievo akivaizdoje. Kai toji mintis išleidžiama iš galvos, sekmadienis virsta tiktai smagia savaitgalio pramoga, sportu, keliavimu, išsiblaškymu be minties, jog tai yra Viešpaties diena.

Tačiau sekmadienis nereiškia kokio drybsojimo nieko neveikiant. Dar šv. Benediktas buvo rašęs: "Jei po pamaldų jautiesi tiek suglebęs, kad nebeturi jėgos daugiau melstis ar skaityti, tai imkis kurio nors triūso, kad būtum budrus". Sekmadienis nėra tik laisva diena nedirbti, bet diena garbinti Dievą nepervarginančiu triūsu ir tos dienos privaloma namų apyvoka. Ne tik pamaldų laikas, bet visa diena priklauso Viešpačiui. Tai Viešpaties, ne žmogaus diena.

Diena jungties

Apaštalas šv. Jonas savo Apreiškimuose (Apokalipsėje) sekmadienį vadina "Viešpaties diena". Tai prisiminimas Kristaus garbingo prisikėlimo ir taip pat žmogaus atgimimo krikštu. Gi ypač reikšminga yra Viešpaties diena "duonos laužymu", kaip skaitome tai Apaštalų darbuose. Štai, apaštalas šv. Paulius, skelbdamas Kristaus mokslą ir savo kelionėse lankydamas pirmuosius krikščionis, dažnai su jais "laužė duoną ir valgė" (Apd. 20, 11). Kristus yra pašventinęs sekmadienį savo Kūnu ir Krauju, ir krikščionim yra pareiga tą dieną jungtis su Dievu mistiniu būdu.

Sekmadienio dvasia turėtų išsiskleisti į savaitės darbo dienas ir jas taip pat daryti šventas. Tų kasdieninio mūsų triūso dienų atnaujinimas priklauso nuo to, kiek ir nešventadieniais dalyvaujame šv. Mišių aukoje ir priimame komuniją.

Gyvename pasaulyje, kuris laukia savo "laiko pilnybės", kad "visa būtų atnaujinta Kristuje" (Efez. 1, 10). Krikščionių pareiga stengtis save ir visą aplinką lenkti į tą tikslą. Viena iš pirmųjų priemonių yra sekmadienis — Viešpaties diena, kuri turi būti skirta Dievo garbei — religinėje rimtyje ir mintinėje jungtyje (Vertė SS.).

VIEŠPATIE, duoki man vis geriau ir geriau suprasti Tavo mokslą, duoki išminties jį visur išpažinti ir skelbti savo darbais, duoki jį man taip pamilti, kad visur ir visada skelbčiau Tavo gailestingumo ir meilės didybę.

(Iš Sibiro maldų)

PIEMENĖLIAI pagarbina gimusį Kristų, dail. Louis le Nain (1593-1648).

DIEVAS ATEINA PAS ŽMONES

V. GIDŽIŪNAS, O. F. M.

Dar nebuvo pasaulio su sausuma ir vandenynais, nei rytmečio su tekančia saule, nei nakties su milijonais žvaigždžių, žibančių beribėje erdvėje; laiko dar niekas nesaikstė metais, nei šimtmečiais; tebuvo tik vienas viską apimąs Dievas, be pradžios ir be pabaigos (Išm. 8, 22-35).

Iš tikro, nuostabus yra amžinasis Dievas savyje. Jo buvimo trijuose asmenyse nepajėgia suvokti žmogiškas protas. Tik paties Dievo apreiškimas mum suteikia šiek tiek šviesos. Ta šviesa apšviesti, mes sužinome ir apie Dievo Sūnų prieš pasaulio pradžią. Jo gimimas žemėje iš mergaitės yra pagrindinė Kalėdų džiaugsmo priežastis. Iš apreiškimo žinome taip pat, kad Dievo Sūnus, vadinamas Žodžiu, buvo amžių pradžioje, kad jis buvo pas Dievą ir pats buvo Dievas (Jon. 1.1s.).

Sūnus pasaulio ir žmonių sukūrime

Dievas, begalinės laimės šaltinis, savo laime panoro dalintis ir su kūriniais, dėl to sukūrė pasaulį ir žmones. Aišku, pasaulio ir žmonių kūrime dalyvavo visi trys Švč. Trejybės asmenys, kaip matome iš nutarimo sukurti žmogų: "Padarykime žmogų!" (Gen. 1.26). Tačiau apreiškime daugiau pastebime Tėvo ir Sūnaus veikimą. Tėvas nusprendžia sukurti ir per Sūnų savo sprendimą įvykdo. Tas aiškiai daug kartų pasakyta. Šv. Rašte: "visa per jį (per Sūnų) padaryta, ir be jo nepadaryta nieko" (Jon. 1,3). "Iš jo ir per jį yra visa" (Rom. 11, 36). "Mums yra vienas Dievas Tėvas, iš kurio visi dalykai . . ., taip pat ir vienas Viešpats Jėzus, per kurį visi dalykai ir mes per jį" (I Kor. 8,6). "Visa gi yra iš Dievo" (I Kor. 11, 12). "Dievas . . . per Sūnų . . padarė ir pasaulį" (Žyd. 1, 1-3).

Tėvas per Sūnų sukūrė ir žmones, suteikė jiems gyvybę ir saugojo juos nuo tamsybės darbų, dar prieš Sūnaus įsikūnijimą. "Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa (Jon. 1,4). Tai reiškia, kad Sūnuje yra gyvybės šaltinis, iš kurio išplaukia visokeriopa žmonių gyvybė. Jis yra gyvybės Kūrėjas ir josios pradžia. Ši tiesa patvirtinama ir kitų Apreiškimo žodžių: "Tai yra liudijimas, kad Dievas davė mum amžinąjį gyvenimą, ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje. Kas turi Sūnų, turi gyvenimą, kas neturi Sūnaus, neturi gyvenimo" (I Jon. 5,11 s.).

Kitiems kūriniams Sūnus buvo tik gyvybė, gi protu ir sąžine apdovanotam žmogui —dar ir šviesa, apšviečianti jo protą, duodanti jam pamokymų ir džiaugsmo, kad visos jo dvasios galios galėtų sutartinai plėtotis. Po žmonių sukūrimo jo šviesa švietė, šviečia ir švies per pranašus. Bažnyčią ir proto apšvietimą. "Šviesa šviečia tamsybėje, bet tamsybė jos neapėmė" (Jon. 1,5), atseit, žmonės ja nepasinaudojo. Čia vienu žodžiu vaizdingai išreiškiamas pasaulio netikėjimas prieš Kristaus atėjimą.

Sūnaus įsikūnijimo pramatymas

Kodėl Dievas per Sūnų sukūrė pasaulį ir žmones? Teologai, remdamiesi Apreiškimu, sako, kad Dievas dar prieš pasaulio sukūrimą savo nutarimu padarė Sūnų visatos centru. Jis anksčiau už viską norėjo savo Sūnaus įsikūnijimo, kad įsikūnijęs, Dievas ir žmogus, Kristus, būtų dieviškosios karalystės galva. Jis iš anksto paskyrė Kristų, kad būtų pirmgimiu pirm visų kūrinių, kad būdamas pirm visko, visa palaikytų (Kolos. 1,15 ss.), dėl to jam ir per jį visa sukūrė (Žyd. 2,10). Kadangi Šv. Raštas sako, kad viskas buvo sukurta Kristui, dėl to suprantama, kodėl kurdamas pasaulį Dievas jį sukūrė per Sūnų, nes buvo nuspręstas Sūnaus įsikūnijimas, už tat, tik turint galvoje būsimąjį įsikūnijimą, ir šv. Paulius tegalėjo sakyti, kad visa sukurta per Kristų.

Iš Šv. Rašto taip pat žinome ir Dievo Kūrėjo tikslą, dėl kurio jis sukūrė pasaulį. Ten sakoma, kad "Viešpats padarė visa dėl savęs" (Pat. 16, 4). Kitur vėl sakoma, kad Dievas mus iš meilės sukūrės. Savaime tad suprantama, kad Jis nori būti savo kūrinių mylimas ir su jais susijungęs, dėl to norėjo, kad būtų toks asmuo, kurio tobula meilė Kūrėjui būtų protingiems kūriniams pavyzdžiu ir galutiniu tikslu. Tik per tokį tobuliausį asmenį būtų atsiektas Dievo ir žmonių tikslas, o toks asmuo galėjo būti tik įsikūnijęs Dievo Sūnus — Jėzus Kristus. Įsikūnijusiame Sūnuje — Kristuje visas pasaulis būtų sujungtas su Dievu, nes neprotingo pasaulio tikslas yra žmogus, žmogaus tikslas — Kristus, Kristaus — Dievas. "Taip visa yra jūsų, jūs gi Kristaus, o Kristus Dievo" (I Kor. 3,23). Šia prasme žvelgiant į įsikūnijimą, darosi aiškus, kad žmogiškoji prigimtis iš anksto buvo paskirta aukščiausiai galimai kūrinio garbei, per kurią jis intymiausiai susijungia su Dievu. Iš čia aišku, kad Dievo Sūnaus įsikūnijimu atbaigiamas ir viso pasaulio tobulinimas.

Dievas visažinas, dėl to jam nėra nežinomų dalykų. Kurdamas laisvus žmones, jis pramatė žmonijos nupuolimą per pirmąjų tevų nuodėmę, dėl to jo gailestingumas skatino duoti jiems išsigelbėjimo galimybę. Įvykus nuodėmei, kūrinys įžeidė Kūrėją, ribotas žmogus užgavo begalinį Dievą, dėl to prasikaltimas buvo labai didelis ir jis pats negalėjo atsiteisti. Reikėjo, kad kas aukštesnis už žmogų atsilygintų už Dievo įžeidimą. Tai galėjo padaryti tik įsikūnijęs Dievo Sūnus. Jis, priėmęs žmoniškąją prigimtį, ga-

(nukelta į 11 p.)

ŠVČ. TREJYBĖS PARAPIJOS KUNIGAI
MALONIAI SVEIKINA
VISUS PARAPIJIEČIUS
KALĖDŲ ŠVENTĖSE

Rt. Rev. Msgr. JONAS J. AMBOTAS
klebonas
Kun. JUOZAS DILLONAS
Kun. ALBERTAS KARALIS

Hartford, Conn.

Kristaus Gimimo šventėje

Ramybės ir Taikos

visiems parapijiečiams linki

Rt. Rev. Msgr. J. BALKŪNAS, klebonas
Kun. P. LEKEŠIS
Kun. P. BULOVAS

V. J. Atsimainymo parapija, Maspeth, N. Y.

LINKIU SAVO
MIELIEMS PARAPIJIEČIAMS
LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ!

Rt. Rev. Msgr. PR. M. JURAS
klebonas

Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapija
Lawrence, Mass.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų sulaukus

Ramybės ir Taikos

visiems parapijiečiams linki

Rt. Rev. Msgr. Į. KELMELIS
Švč. Trejybės Parapijos klebonas
Kun. P. TOTORAITIS

Newark, N. J.

Nuoširdžiai sveikina su Šv. Kalėdom ir linkiu daug laimės N. Metuose.

Rt. Rev. Msgr. M. G. KEMEŽIS
Kun. V. KARALEVIČIUS
Kun. J. PRAGULBICKAS

Elizabeth, N. J.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
linkime visiems Aušros Vartų parapijiečiams
Dievo palaimos
Rt. Rev. Msgr. K. VASYS, klebonas
Kun. M. TAMULEVIČIUS, administratorius
Kun. JUST. STEPONAITIS, vikaras

Worcester, Mass.

Merry Christmas and Happy New Year

LOFFREDO BROS.

RELIGIOUS ARTICLES

373 Broadway — New York City

WOrth 6-5933-4

ŠVENTOJ ŽEMĖJ

ANTRAS TŪKSTANTIS metų jau artėja į pabaigą, kai Betliejuje gimė Kristus. Daug kas per tą laiką pasikeitė, tačiau Palestinoje ir jos aplinkoje dar yra tokios būties palikimo, kaip ir aną šviesią Betliejaus naktį. Salytumei, laikas nebūtų visai tekėjęs. Tai pastebi tie Šventosios Žemės lankytojai, kurie išsiskiria iš tekančios minios turistų, atidžiau pasidairo ir nužengia šiek tiek į šalį nuo moderniškai statytų namų bei pravestų kelių. Kur baigiasi civilizacija, ten yra dar sustingę senieji Biblijos amžiai.

Štai, laukuose pasirodo pora jaučių, kurie traukia arklą, kaip ir prieš 2000 metų. Moteris semia vandenį iš šulinio tokiu pačiu ąsočiu ir neša tokiu pat būdu (ant galvos), kaip samarietė, su kuria Kristus yra kalbėjęs. Dykumose šmėkši beduinų palapinės, statytos kaip ir anais laikais; ir visa kasdienos apyvoka tokia pat. Net siaurose Jeruzalės gatvelėse gali atpažinti tokį pat gyvenimą, koks yra aprašomas Evangelijose.

★

BETLIEJUS, Dovydo miestas, artėjant Kristaus Gimimo šventei, užplūstamas minios, kaip anomis dienomis, kada Juozapas ir Marija ėjo įsirašydinti. Tiktai šį kartą ciesorius žmonių nesurašinėja. Minias sudaro turistai ir piligrimai, maldininkai, atkeliavę lankyti šventų vietų. Išgyvenimas yra visai kitoks, kai esi toje vietoje, kur Kristus gimė, nors būtų prabėgų 2000 metų.

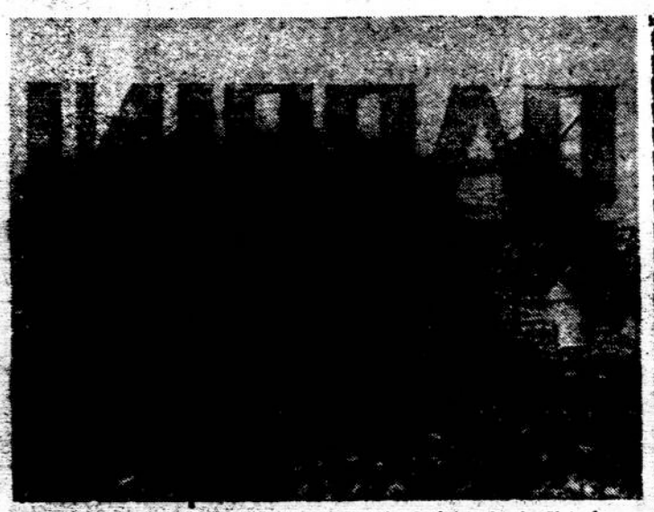

PALESTINOJE ir mūsų dienom kai kur ariama dar jaučiais.

Betliejus yra apie 800 metrų aukščiau jūros lygmens. Aukštumoje šiuo metu šaltoka. Galima suprasti, kad Juozapas ir Marija ieškojo ne tiktai užeigos, bet ir šilimos, nors ji būtų galvijų šilima, ne žmonių. Ten, kur Kristus gimė, dabar stovi bazilika, seniausia krikščionių šventykla.

★

GRUODŽIO 24 būna masinė procesija, kurioje susijungia visos tautos ir visos konfesijos. Arabai taip pat gerbia Kristų kaip pranašą. Paskutiniu laiku ir žydų tarpe pasigirsta balsų, kad reikia daugiau dėmesio skirti "Jėzui Nazarėnui, kurio mokslas apimąs visų pranašų mokymus. Kokia gi prasmė atsisakyti savo tautos didžiausio pranašo, nors ir nepripažįstame buvus Mesiją ir Dievą". Neseniai taip kalbėjo vienas žymus amerikiečių žydų rabinas. Kiti jam prieštaravo.

Deja, Kristaus gimimo vietą minios laisvai gali lankyti tiktai Kalėdose. Tiktai gruodžio 24 atidaromos užtvaros, kurios skiria Izraelio valstybę nuo Jordano. Tai mažutė paslauga taikai, kad krikščionys ir mahometonai galėtų aplankyti Taikos Karaliaus lopšį. (bl.)

Evangeliją priglaudė kaip kūdikį

New Yorke leidžiamam rusų laikraštyje "Novoje Ruskoje Slovo" (šm. spalio 6) Aleksandra Tolstaja pateikia keletą faktų iš Sovietų Rusijos religinio gyvenimo. Žinias suteikė Rusijoje besilankę Amerikos turistai. Įmame čia tris atsitikimus.

—o—

VIEŠBUČIO valytoja atsargiai ir nedrąsiai užklausė rusės turistės iš Amerikos:

— Jūs Dievą tikite?

—Taip, tikiu. O kam klausiate?

— Ant staliuko prie jūsų lovos mačiau paveikslėlį.

— Taip. O jūs tikite?

— Tikiu, tik aš nieko nenusimanau. Neturiu nei maldaknygės nei Evangelijos. Ir gauti negalima. Ar turite?

"Valytoja į mane pažiūrėjo taip maldaujamai, — pasakojo turistė, — kad aš susiradau savo Evangeliją ir jai atidaviau. Moteris nugriebė, prispaudė prie krūtinės ir paskui vikriai paslėpė po pažastimi".

-- Spasibo! (Ačiū!), — padėkojo.

TIKĖJIMAS Sovietų Rusijoje pašiepiamas, — pasakojo kita turistė. — Valdžia prievartauja darbo žmones. Visur vedama stipri antireliginė propaganda: fabrikuose, mokslo įstaigose, mokyklose, viešuose susirinkimuose, paskaitose.

— Pereiklėti paklydusius draugus! — šūkaujama.

— Naikinti religinių prietarų atgyvenas!

— Mokslas prieštarauja religijai!

Tačiau nėra kaip religijos pažinti. Evangelijų negalima gauti. Jų įvežimas uždraustas. Kai įvažiuoji ir tikrina tavo daiktus klausia:

— Turite Evangeliją?

Yra dar kunigų stiprios dvasios. Žmonės juos vadina šventais, bet saugojasi akivaizdžiai ir dažnai lankyti, kad nesuimtų ir neištremtų.

—o—

VIENAS BERNIUKAS, trylikos metų, pastebėjęs bažnyčioje svetimšalę, priselino ir įdavė laišką. Ta turistė, nemokanti rusų kalbos, grįžusi į Ameriką, kreipėsi į Tolstojaus Fondą, kad tą laišką perskaitytų. Pasirodė: ant paprasto vyniojamo popieriaus buvo surašytas ne laiškas, bet sueiliuota malda:

— Išklausyk, Viešpatie, maldavimo mano: Pasigailėk, Išganytojau, kūrinio savo! Aš —bejėgis nusidėjėlis, aš — dulkė prieš Tave, bet Tu, Gailestingasis, išklausyk dejavimo mano! Nuodėmių mano daug ir sunki mano našta, pasigailėk ir atleis, Tėve. Aš klumpu ir negaliu atsikelti, suteik man pagalbą. Aš verkiu, atgailauju ir vėl nusidedu, bet Tavo saldų vardą nešioju širdyje. Tebūnie jis su manim bažnyčioje, kambaryje, fabrike ir mano kelyje, kad rasčiau Tave!

Prie tos maldos dar buvo prierašas: "Prašau pasimelsti už nusidėjusius ir liūdinčius: Vladimirą, mano motiną, tetą"...

VIEŠPATIE, priimki mano kančias, nuovargį, paniekinimus, ilgesio ašaras, alkį, šaltį, visas dvasios negales, mano pastangas už Tėvynės laisvę, už mylimųjų ir prietelių geresnę dalį už kovotojų vėles.

(Iš Sibiro maldų)

BETLIEJUS šiandien.

KALĖDŲ ŠVENTĖSE

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINU VISUS PRANCIŠKONŲ GERADARIUS IR ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS RĖMĖJUS.

TĖV. JURGIS GAILIUŠIS, O.F.M.
Provincijolas ir Rektorius

Kennebunkport, Maine

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

linki visiems parapiečiams

ŠV. JURGIO PARAPIJOS kunigai

Kun. ALBERTAS ABRAČINSKAS, klebonas
Kun. ALOYZAS KLIMAS

Norwood, Mass.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Uaujų Metų

visiems parapijiečiams ir DARBININKO skaitytojams linki

Kun. J. ALEKSIŪNAS
Angelų Karalienės parapijos klebonas

Brooklyn, N. Y.

LINKIU VISIEMS PARAPIJIEČIAMS

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Kun. JONAS BAKANAS
Klebonas

Šv. Kazimiero parapija, Worcester, Mass.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki ir sveikina

Kun. CLARENCE A. BATUTIS
Šv. Kazimiero parapijos klebonas
Kun. EUGENIJUS WASSEL

Philadelphia, Pa.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS,
klebonas ir vikaras
nuoširdžiai sveikina mielus parapijiečius, sulaukus linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkėdami visiem Dievo palaimos bei globos.

Kun. JUOZAS BUCEVIČIUS
Kun. ADOLFAS VAINAUSKAS

Nashua, N. H.

MERRY CHRISTMAS AND HAPPY NEW YEAR

FERRI BROS., INC.

RELIGIOUS ARTICLES

Office and Showroom
South 124 — Route 17 — Paramus, N. J.

Gražusis Dzūkijos kraštas - Dainava

Iš kur Kūčiom gaudavo grybų ir uogų?

Tarp Trakų, Varėnos, Marcinkonių, Merkinės, Liškiavos, Ratnyčios, Druskininkų, Dubičių, Ežeronių ir Kabelių tyso savotiškas, gamtos atžvilgiu labai gražus kraštas, apaugęs pušynais, kai kur pasišiaušęs kalvomis, vietomis išmargintas žydriais nedideliais ežerais, vingiuotomis upėmis, bet už vis labiausiai pažymėtinas būdingais smiltynais. Anot rašytojo Vinco Krėvės-Mickevičiaus, tai **Dainavos kraštas**, pietinė Dzūkija!

Šiame krašte teko man gražiausią jaunystę praleisti. Savotišką įspūdį darydavo apsilankiusiems turistams. Mat, retai čia esti derlingų laukų ar žaliuojančių pievų. Visur tik pušynai, beržynai su savo skurdžia augmenija ir sausos kalvos bei kalneliai tarp kurių vėjas neša smėlio debesis.

Caro Aleksandro II "ukazas"

Senovėje šis kraštas turėjo kitokią išvaizdą. Buvo apaugęs tankiais pušynais, beržynais, o upių pakrantėse ir šiaip žemesnėse vietose augo juodalksniai. Tačiau tais laikais miškai nesudarydavo didelės vertės ir jie buvo alinami, kertami. Kai 1861 metais caras Aleksandras II išleido "ukazą" duoti valstiečiams žemės, tai Dainavos krašte valstiečiai gavo didelius valakus, po keliasdešimt dešimtinų, su mišku. Žemės buvo daug, bet nederlinga. Valstiečiai kirto mišką, arė kelmynus ir sėjo žiemkenčius javus. Pradžioj tokiuose plėšimuose, plonam juodžemio sluoksnyje, gerai augo javai, bet neilgam. Mat, išjudintas tarp kelmų smėlis, miško neapsaugotas ir vėjo pustomas, greit ėmė grėsti palikusiems pušynėliams, o ypač dirbantiems laukams.

Laisvėje ir nelaisvėje

Beveik visas šis kraštas po pirmojo pasaulinio karo buvo lenkų okupuotas. Apie 19 metų gyveno priespaudoje ir dideliam skurde. Lenkų administracija mažai rūpinosi. Vėjas vis daugiau užpustydavo smėliu, ypač Marcinkonių, Varėnos ir Ratnyčios apylinkių žalius plotus.

Lietuvos nepriklausomybės metais, žemės ūkio ministerija rūpinosi tuo Dainavos kraštu, kiek jo buvo nepriklausomo. Pavyzdžiui, Varėnos apylinkėje, Alytaus apskrityje, buvo įkurta smiltynams išnaudoti bandomoji stotis, kuri atlikdavo įvairius bandymus su kultūriniais augalais. Kad ir buvo į smėlėtą žemę berama viršnormiai trąšų kiekiai, bet rezultatai geri — gaudavo gerą derlių.

Panaikinus Varėnos paligoną buvusį Glėbo ežero pakraštyje, ir apželdinus, po kelerių metų buvęs dykas plotas sužaliavo jaunomis pušaitėmis, o po 20 metų užaugo tankus gražus pušynas. Buvo įsitikinta, kad tie smėlėti plotai didelėmis pastangomis galima apsėti javais arba užsodinti mišku. Be to, ilgi tyrimai parodė, kad smiltynai nėra piktybinio pobūdžio. Juose lengvai įsišaknija ir ima kerotis kadugiai ir žilvičiai, iš kurių žmonės jau senovėje mokėdavo meniškai pinti įvairias pintines.

Grybai ir uogos

Nuo senų senovės šio krašto pušynai yra pagarsėję savo grybais. Čionai vyrauja grybų šios pagrindinės rūšys: babausiai, baravykai, voveruškos, rudmėsės, raudonikiai ir labai daug kitokių. Babausiai— tai pirmieji pavasario grybai. Jie pasirodo balandžio mėnesio pradžioje. Lietingomis vasaromis labai daug dygsta baravykų, kartais jų grybautojai tiek prirenka, kad į namus veža ištisus vežimus. Bet kadangi jie džiovinami duoniniuose pečiuose, tai dauguma nueina niekais. Merkinėj veikė grybų džiovinimo fabrikėlis, kuris turėjo nemažo pasisekimo.

Kita vertinga ir masiškai randama gėrybė yra spalgena-spanguolė. Raistuose daug auga spalgenų, kurias rudenį moterys renka. Bet nevisur dėl klampumo ir vandens prie uogų prieinama. Kai užšąla, prieėjimas pasidaro lengvesnis, tada ir uogos baigiamos rinkti. Čia spalgenos yra didelės ir, atrodo, ypatingos veislės. Tokių uogų ypač daug yra Čepkelių raiste. Pažymėtina, kad spanguolių per metus vidutiniškai surankama per 60 tonų.

Dar auga labai daug mėlynių ir bruknių. Matyti, kad šiame krašte sąlygos joms tarpti palankios. Uogų žiedai — mėlynių, bruknių — turi didelės reikšmės bitėms. Tačiau užvis daugiau naudos bitėms teikia viržynai, kurie užima labai didelius plotus, o iš kultūrinių augalų — grikiai, iš kurių žiedų bitės prineša daug skanaus medaus.

Jonas Miškinis

DRUSKININKŲ bažnyčia.

KAIP ATSIRADO GLĖBAS?

Ginusi mergaitė namo jaučius, nes audra artėjusi. Jaučiai nebuvę dar gerai paėdę. tad neklausę nė rykšte pliekami. Ypač rambus buvęs pats didžiausias, pramintas Glėbu, nes buvęs pilvu apdribęs, suglebęs. Mergaitė kirtusi jam rykšte ir šūkterėjusi: "Namo, Glėbai!". Ir tuo metu prakiūręs dangus. Išsilieję tokie dideli vandenys, kad pasidaręs didžiulis ežeras. Mat, mergaitė atspėjusi vardą to ežero, kuri vėjai ir audra ginę dangumi. Kai ežero vardą atspėji, jis krintąs žemėn.

ŠIŲ METŲ DU POETAI

Lietuvių visuomenėje šiais metais rado atgarsio dviejų poetų sukaktys — MYKOLO VAITKAUS ir VINCO MYKOLAIČIO PUTINO, vieno 80, antro 70 metų amžiaus sukaktys.

Mykolas Vaitkus gimė 1883 spalio 27 ir gyvena dabar Amerikoje. Vincas Mykolaitis Putinas gimė 1893 sausio 6 ir tebegyvena Lietuvoje.

Abiejų poetų sukakčiai pasirodė šiais metais ir po naują poezijos rinkinį: M. Vaitkaus Putname išleista "Alfa ir Omega", eilėraščiai iš laikotarpio 1947-49 metų, V. Mykolaičio Putino Vilniuje išleista "Būties valanda", eilėraščiai pradedant nuo 1958 ir baigiant 1963 metais.

Iš jų rinkinių duodam čia po eilėraštį, susijusį su kalėdiniu, gruodiniu metu.

PRIE Glėbo ežero.

MYKOLAS VAITKUS

Vyro ašara

Kai suskambės Kalėdų kuorai,
ir Gloria iškils į mėlį,
ir plauks žmonių nušvitę chorai
pasveikint Jėzaus Kūdikėlio,

Karštai linkiu, garbingas vyre,
kad tau širdy banga pakiltų,
šviesi, kaip jauno ryto tyrai,
švelnaus graudumo, džiaugsmo šilto —

ir ašara, tas retas svečias,
tam vyriškam veide sušvistų —
ir jaustum, kaip krūtinė plečias,
ir himnas veržiasi į Kristų . . .

V. MYKOLAITIS - PUTINAS

Gruodis

Kelionė buvo neilga.
Jau žengiam paskutinį žingsnį —
Ir pabaiga.
Pirmyn su nerimu žvelgiu.
Širdy gėla ir maudulys.
Į juodą, žvarbią gruodžio naktį
Ir vėl mintis nuklys,
Pradžioj žiemos naktis ilga,
Gal siautės vėtra ir pūga,
Gal speigas, alkanas, žiaurus,
Atidarys godžius nasrus.

Taip, iš tiesų.
Ir dienomis ir naktimis
Niūru,tamsu.

Ir šaltis spaudžia vis labiau,
Ir vėjas rūstauja žvarbiau. —
Ir aš einu be atvangos
Sutikti žiemos,
Šaltos, ilgos.

Bet štai baigias gruodis jau,
Ir sieloje staiga šviesiau.
Tegul sau siautėja pūga,
Jau skelbia gruodžio pabaiga:
Tau grįžta saulė!

Ir aš kartoju:
Saulė grįžta!
Ir štai krūtinėj pajuntu
Atkaklų ryžtą:
Pro speigą, vėtrą ir pūgas
Į grįžtančią šiandieną saulę
Ištiest rankas!

DIEVAS ATEINA PAS ŽMONES

(atkelta iš 9 p.)

lėjo kentėti už žmogų ir savu Dievažmogio kentėjimu atsiteisti Dievo teisingumui, tuo būdu išgelbėdamas visą žmoniją nuo amžinos pražūties. Kristus turėjo atpirkti žmonių giminę išliedamas savo kraują, dėl to jo kančia buvo didžiausio gailestingumo, aukščiausio teisingumo ir begalinės meilės darbas.

Dievo Sūnaus įsikūnijimas

Kai pirmieji tėvai nusidėję gailėjosi, tai Dievas pažadėjo atsiųsti Išganytoją. Tada Dievas subardamas gundytoją tarė: "Aš padarysiu neapykantą tarp tavęs ir moteriškės, tarp tavo palikuonių ir jos palikuonių; ji sutrins tau galvą" (Gen. 3,15). Trumpa, bet vyliaus pilna Ievos draugystė su žalčiu turėjo pavirsti nuolatine neapykanta. Pilniausiai ta neapykanta turėjo pasireikšti naujoje Ievoje, nekaltai pradėtoje Marijoje, kurią Dievas išlaikyti nekalta nutarė prieš amžius pramatydamas Sūnaus įsikūnijimą, kad žmonėms nupuolus pagimdytų Išganytoją.

Tačiau Dievas ilgus amžius nesiuntė žemėn savo Sūnaus. Norėjo, kad patys žmonės pasiilgtų ir maldautų, bet, kad žmonės nepamirštų pažadėjimo kartų kartoms per patriarchus ir pranašus primindavo Išganytojo atėjimą. Tik, kai žemėje jau tiek įsigalėjo blogis ir kai žmonės ėmė maldauti, kad rasotų dangus, kad debesys išlytų teisųjį, kad atsivertų žemė ir duotų Išganytoją (Iza. 45,8), tada Dievas išklausė. Atsiuntė savo angelą Gabrielį pas Mariją, malonės pilnąją, kad jai praneštų, jog Dievas ją išsirinko savo Sūnaus Motina (Luk. 1, 26 ss.). Marijai sutikus, "Žodis tapo kūnu" (Jon. 1,14), įvyko pramatytasis ir pažadėtasis įsikūnijimas.

Kristui gimus, pasigirdo angelų giesmės, skelbančios Dievo garbę aukštybėse ir ramybę žemėje geros valios žmonėms. Angelo paraginti, pirmieji aplankė piemenys (Luk. 2, 1-21), o paskui ir išminčiai, stebuklingos žvaigždės atvesti (Mat. 2, 1-13). Įvyko didžiausias nuo pasaulio sukūrimo žemėje įvykis; Dievas atėjo gelbėti savo kūrinių.

DZOKIJOS grybų karaliai — baravykai.

KADA GARBĖ NUSTOJA BUVUSI GARBE

Prezidentas de Gaulle įsakė sumažinti 25 procentais išduodamų "garbės legiono" ženklų skaičių. "Garbės legiono" ženklas buvo įsteigtas 1802 Napoleono. Nuo tada buvo duodami ženklai, kam reikia ir kam nereikia. 1887 prezidentas turėjo pasitraukti, kai išaiškėjo, kad jo sūnus parūpindavo vieną "garbę" už 3000 dol. Opinijoje jau susidarė didesnė garbė legiono ženklo neimti nei jį gauti. De Maupassant, Clemenceau, Gide, Sartre ir kt. nepriėmė. Dabar de Gaulle nori grąžinti "garbės legionui" garbę. Jo ženklus duoti tik jo vertiem. O "mažiau vertiem" sudaromas kitas ženklas — "Nusipelniusių ordinas".

Sveikindamas savo parapijiečius linkiu
Linksmų Šv. Kalėdų ir
laimingų Naujų Metų

Kun. JUOZAS ČEPUKAITIS

Šv. Andriejaus par. klebonas

Philadelphia, Pa.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
sulaukus

nuoširdžiai sveikinu
visus parapiečius, choristus, vargonininką,
seseles mokytojas, vaikučius, draugus ir prietelius

Kun. JUOZAS GIRDIS, klebonas

Šv. Vincento parapija,
Esplen, Penna.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA
SVEIKINU MIELUS PARAPIJIEČIUS,
LINKĖDAMAS VISIEM DIEVO PALAIMOS
BEI GLOBOS.

Kun. ADOLFAS E. GRADECKAS

Šv. Juozapo parapijos klebonas

Waterbury, Conn.

linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

Ramybės ir Taikos visiems parapijiečiams linki

Kun. J. GURINSKAS, klebonas

New York, N. Y.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

linkiu visiems parapiečiams Dievo palaimos

Kun. JONAS C. JUTKEVIČIUS

Šv. Pranciškaus parapijos klebonas

Athol, Mass.

Maloniai sveikinu visus parapiečius
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

linkėdamas geriausio pasisekimo ir Dievo globos

Kun. WALTER KARAVECKAS, klebonas

Šv. Kazimiero parapija, Pittsburgh, Pa.

Merry Christmas and a Happy New Year

Gift "O" Roses

FLORIST

956 Broadway Brooklyn 21, N. Y.

Phone GLenmore 2-9274

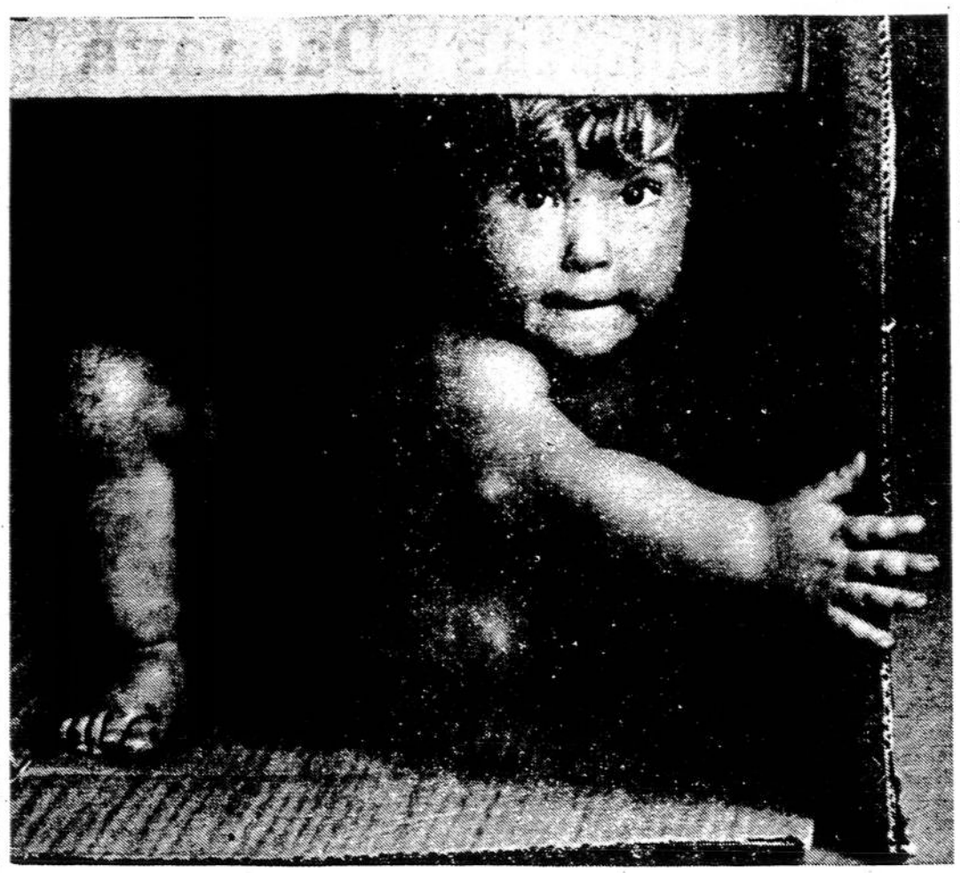

TAIP prasideda gyvenimas.

NAUJASIS ŽMOGUS

EMIL FIEDLER

Visų kūrinių centre stovi žmogus. Kažin kur mačiau tokį paveikslą: aukštai ant stataus kalno stovi vyras, apšviestas saulės, pačiame savo jaunystės gražume; po jo kojomis tyso platus pasaulis — jo nuosavybė, jo karalystė. Tai žmogus, karališkasis žmogus, valdovas, pasaulio viešpats.

Tokį žmogų Kūrėjas turėjo savo mintyje nuo amžių pradžios, tokį sukūrė, tokį pastatė ant žemės — jauną, gražų, galingą, saulės apšviestą valdovą.

Tačiau žmogus iš valdovo pasidarė vergu... Šią seną istoriją mes gerai žinome. Mes jaučiame ją savyje ligi šios dienos. Jaučiame, kad esame "senojo Adomo" palikuonys su visomis Adomo giminės silpnybėmis, palinkimais, nusiteikimais ir net ligomis. Tas "senas Adomas" nelaimingas, nelaimingas be rojaus, bet negali į jį patekti, nes pats sau uždaro vartus.

Ir mes taip pat žinome: dėl to "senojo Adomo" Kristus tapo žmogumi, mokytoju, Kryžiaus auka. Žmogus, pasidaręs žemės ir nuodėmės vergas, buvo išvaduotas ir išganytas, buvo perkeistas į naują žmogų.

NAUJASIS ŽMOGUS yra atitiestas ir pagydytas Kryžiaus auka ir Krikštu. Pakrikštytasis tampa visai nauju žmogumi, naujo gyvenimo pradu, naujo gyvenimo keliu... Čia susidaro skirtumas tarp krikščioniškų ir kitų pažiūrų į gyvenimą. Mes tūkstančiais atsitikimų turime neigti, kur kiti teigia. Mes laikome tamsa ir bedugne tai, ką Kristus laikė tamsa ir praraja, net jeigu visi kiti tai vadintų šviesa ir pažanga...

Naujasis žmogus yra laisvas Dievo vaikas. Jam visas pasaulis —tai gerojo Tėvo laikinai duoti namai. Jais džiaugiasi, laikydamasis vienintelio įstatymo: mylėsi Dievą, kaip savo Tėvą, o savo artimui būsi geras, kaip broliui.

KUR ŽMONIJA KENČIA, dvasiškai skursta, savo nedorume, žūsta, savo bendruomene suskyla ir sukyla, ten tebėra senasis Adomas, senasis žmogus, žemės ir savo geidulių vergas. Kiekvieno užginto vaisiaus jis dvigubai daugiau geidžia, negu Adomas ir Ieva. Visada jis turi jį valgyti, visada duoti kitam. O juk tai Pažinimo medžio vaisiai! Bet tarp žmogaus rankos ir burnos, kai jis tą vaisių valgo, auga tiktai vienas pažinimas — pažinimas pikto. Toks žmogus vis bėga nuo Dievo ir kvailai mano, kad galįs Dievo žemėje įkurti kitonišką rojų, negu tą, kurį Dievas sukūrė. Be poilsio krauna teoriją ant teorijos, kad įrodytų, jog nėra Dievo. Juo aukščiau krauna, tuo didesni pasidaro griuvėsiai, ir tuo didesnis žmonių skaičius, kuriuos jie užverčia. Iš visų pasaulio pagerinimo planų, be Dievo, teišeina Babelio bokštas ir iš visų "izmų" — tiktai drumstis.

Tiktai vienas tėra įstatymas — Dievo įstatymas, su kuriuo žmogus gali kopti aukštyn, nebijodamas griūti ir sudužti.

Tiktai viena tėra žmonių taika — taika Betliejaus, iš kurios skleidžiasi ramybė ir palaima.

Tiktai viena tėra bendruomenė, kurioje pasibaigia visi suskilimai ir kivirčai, visos bedugnės, ta bendruomenė, mylinti savo Tėvą, bendruomenė brolių ir seserų Kristuje.

Kristaus išgelbėtas naujas žmogus turi duoti žmonijai tai, ko ji alksta: naują valstybę, kurioje kova visų su visais persikeistų į meilę visų visiem.

Iš visų žmonijos vargų, visų kovų, visų nesantaikų, supleišėjimų, pakrikimo — iš to viso pažinimo pikto ateities viltis šaukiasi... naujo žmogaus.

VISA, ką jūs padarėte vienam mano mažiausių brolių, man padarėte (Mato. 25, 40). Berlyno spygliuota siena kerta kapines. Kristaus laiminant statula liko komunistų pusėje.

TARP Kristaus iš vienos pusės ir Markso su Leninu iš antros yra esminio skirtumo. Anie nori revoliucijos nuo apačios į viršų. Kristus nori revoliucijos, perversmo nuo viršaus į apačią. Anie nori dalyti, ką kiti turi. Kristus reikalauja dalyti tai, ką pats turi. Anie šaukia "dalyti", ir galvoja apie tuos, kurie daugiau turi. Kristus taip pat sako "dalyti", bet galvoja apie tuos, kurie mažiau turi. (Emil Fiedler).

Linksmų Kalėdų
ir
laimingų Naujų Metų
visiems mūsų geradariams
ir rėmėjams linki
Tėvai Pranciškonai —

T. BENEDIKTAS BAGDONAS, O.F.M.
T. JUSTINAS VAŠKYS, O.F.M.
T. PIJUS ŠARPNICKAS, O.F.M.

Greene, Maine

KALĖDŲ ŠVENČIŲ SULAUKUS

RAMYBĖS IR TAIKOS

VISIEMS PARAPIJIEČIAMS LINKI

Kun. J. KINTA, klebonas
Kun. V. DABUŠIS

Paterson, N. J.

KRISTAUS GIMIMO ŠVENTĖJE NUOŠIRDŽIAI
SVEIKINA ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KUNIGAI

Kun. JONAS A. KUČINGIS, klebonas
Kun. ANTANAS VALIUŠKA
Kan. ANTANAS STEPONAITIS

Los Angeles, Calif.

MIELIEMS PARAPIEČIAMS
LINKĖJIMAI
DŽIUGIŲ ŠV. KALĖDŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Kun. VACLOVAS MARTINKUS

Šv. Kazimiero parapijos klebonas

Providence, R. I.

Linksmų Šv. Kalėdų ir
laimingų Naujų Metų

linkiu visiems parapiečiams

Kun. VITAS J. MARTUSEVIČIUS

Šv. Jurgio parapijos klebonas

Philadelphia, Pa.

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

mieliems savo parapijiečiams ir prieteliams linki

Šv. Kazimero parap. kunigai, New Haven, Conn.

Kun. JUOZAS J. MATUTIS, klebonas

Kun. JONAS RIKTORAITIS

Season's Greetings
Established 1889. EV 4-8859
EV 4-7281
. . . Flowers for Every Occasion . . .
. . . Flowers for Every Occasion

LASKAS FLOWERS

270 Broadway Brooklyn 11, N. Y.

Branch: LONG BEACH, L. I.

Kalėdų pavasaris

KUN. ST. YLA

Tyliąją naktį užgimė Dievas, Taikos Karalius. Pakelkite galvas, sako šventasis tekstas, nes jūsų išganymas priartėjo. Iš tikro, mūsų išganymas paguoda ir viltis, yra Jame. Jame mūsų džiaugsmas, mūsų gyvenimas, mūsų kovų ir kančių prasmė.

Gimęs Dievas atėjo mūsų guosti, stiprinti, mokyti, vesti. Jis kalbėjo mūsų kalba, gyveno mūsų būdu. Norėjo parodyti naują kelią: gyventi, kaip Jis — be nuodėmės; mylėti, kaip Jis — net savo priešus; kentėti už visus ir būti visiem viskuo.

Ši taikos ir ramybės naktis atgimdo vienybėje su Juo tūkstančius širdžių visuos pasaulio kraštuos — net ten, kur viešpatauja kerštas ir nenumaldoma klasių kova. Tūkstančiai širdžių prabyla nuostabia meile, kaip liudija Sibiro kankinių rašytos ir kruvina širdim pergyventos maldos.

Dievas atėjo maldyti aistrų ir stiprinti geros valios. Ir Jis tai daro tokiu maloningu būdu, kad nėra jėgos Jam atsispirti. Spiriasi žmoguje žvėris — kerštauja, burnoja, neigia. Kenčia žmoguje Dievas ir kantriai laukia. Tūkstančiai kenčia atlaidžia širdim už savo tautų ir persekiotojų išganymą.

Tyliąją naktį gimė Meilė ir ji karaliaus žemėje. Ji skleis ramybę gerose valiose ir garbins Dievą aukštybėse. Tik nerangi širdis dar abejos, tik silpnoji valia sviruos, tik šaltas išpruseš protas juoksis Kalėdų naktį.

Dievuli mielas! Tu dar lauksi kitų pasikartojančių Kalėdų kaip atšylančio pavasario . . . .

(. . .Ir, skaitytojau, mielas drauge, bičiuli — atleiski, jei šiemet nesulauksi mano kalėdinio atviruko dėl susikrovusių neatidedamų darbų. **St. Y.**)

SOFIJA PACEVIČIENĖ — Trys Karaliai garbina Kristų .

PENKI ŽMOGAUS RANKŲ MILŽINAI

Kova už vandenį ir po vandeniu. Tunelis po kalnais ir jūros dugne. Brangiausias pasauly tiltas

Žmogus garsinasi labiausiai atominėm bombom ir raketom —kiek jom galės užmušti ir sugriauti. Žmogus dirba ir tai, kas padės žmonėm gyventi. Bet taip jau įprasta — dėmesį patraukia, kas yra negera, o ne tai, kas gero daroma.

Tarp žmogaus didžiosios statybos milžinų dabar nurodoma daugiausia į penkis, kurie dirbami ar net jau ir baigti.

★

AUSTRALIJA: Kovoje už vandenį

Australijos vyriausybė sugalvojo nugalėti klimato sausrą, gauti vandens, sukurti didelius ganiavų ir dirbamos žemės plotus. Lig šiol juos drėkina Murray ir Murrumbridgee upės iš Snieginių kalnų, kurie yra per 300 mylių nuo Sydnejaus. Tos upės nuneša vandenis per 500 mylių į vakarų pusę ir dykumas paverčia ganyklom ir dirbama žeme. Bet tik mažą dalį. Didžioji — dykumos. Vandens neužtenka. Bet Snieginiuose kalnuose yra dar vandeningesnė upė — Snieginė upė, tekanti į pietų rytus.

Drąsus žmogaus planas sumanė pasukti jos vandenis kita kryptim. Tada ji duotų 650 bilijonų galonų vandens per metus. Pagal planą reikia pastatyti dešimt didelių užtvankų ir eilę mažesnių, dešimt elektros stočių, 100 mylių tunelių, 80 mylių akveduktų, 300 mylių kelių. Tie keliai 1800 pėdų po žeme, viena elektros stotis 1200 pėdų po žeme. Dirbtinis ežeras vandeniui surinkti būsiąs 9 kartus talpesnis nei Sydnejaus uostas.

Planas numatomas baigti iki 1975. Jo vykdymui pagreitinti vyriausybė išleido specialų imigracijos įstatymą, kad pritrauktų technikų. Jau dirba iš 30 šalių. Kai kurie darbai eina greičiau nei pagal planą. Viso projekto sąmata 1 bilijonas dolerių.

★

OLANDIJA: Kovoje prieš vandenį

Olandijoje 1953 jūra pralaužė pylimus, nuplovė 47,300 namų, nuskandino 1800 žmonių, vieną iš 22 akrų dirbamos žemės paverte nedirbama. Prieš jūros "agresiją" olandai sugalvojo gintis. Pagal vadinamą "Deltha"planą darbus pradėjo 1955 ir tikisi juos užbaigti 1978, skirdami tam reikalui 750 mil. dol.

Statoma pylimų sistema sutrumpins vandens kranto juostą 500 mylių. O Mass ir Rheino upėm, pro kurias jūra pirmiausia pradeda netikėtas "invazijas" į vidų, pritaisys 17 vartų, kurie reikalui ištikus galės būti uždaryti — kaip vidurinių amžių pilyje. Vartai kiekvieni po 185 pėdas platumo. Vartai apsaugos ne tik nuo "invazijos", bet ir eilinių "mainų" tarp jūros ir upių vandenų. Olandai rado, kad tie "mainai" labai jau "infiltruoja" upių vandenis druskom, kurios gadina ir aplinkines dirvas.

★

ITALIJA-PRANCUZIJA: Tunelis po kalnais

Ketveris metus prancūzai ir italai, kiekvienas iš savo pusės, grėžė Montblano tunelį per Alpes. Tunelis laimingai išgręžtas, nors ir nusinešė nelaimėse 8 gyvybes. Atidarytas bus 1964.

Kol nebuvo tunelio, iš Prancūzijos, Šveicarijos į Italiją teko vasarą kopti per kalnus, žiemą sukti pro Austrijos Brenerio tarpeklį ar pro Prancūzijos Rivierą Vidurželio pajūriu. Naudojantis dabar 7.25 mylių ilgio tuneliu, vasarą bus sutrumpintas laikas, nes tunelį, kuris yra 6000 pėdų aukštyje nuo jūros paviršiaus, galima pervažiuoti per 15 minučių, o per kalnus tekdavo kapstytis visą dieną vasarą. Žiemą dar ir kelias sutrumpės. Iš Paryžiaus važiuojančiam į Romą kelias sutrumpės 140 mylių. Iš Ženevos į Turiną vietoj žiemą važiuotų 596 mylių, dabar bus tik 172 mylios.

★

J. VALSTYBĖSE: Tuneliai po vandeniu

Jau 1964 turi būti baigtas Chesapeake įlankos tunelis-tiltas. Tiltas prasidės Norfolke ir eis per 3.3 mylias 28 pėdos viršum vandens. Pasiekęs salą, tiltas virs tuneliu, nusileis 98 pėdas žemaiu vandens lygmens, iškils kitoj saloj, paskui vėl tunelis, vėl tiltas. Ir taip visa sistema turės 3 tiltus ir 3 tunelius, iki po 17.6 mylių baigsis Delmaro pusiasaly (Delaware - Maryland -Virginia). Kaina — 140 milijonų.

★

Brangiausias pasaulio tiltas

New Yorko uostan visi okeaniniai laivai įplauks apačia tilto tarp Brooklyno ir Staten Island. Tiltas bus vienintelis pasauly, kuris turės ilgiausius tarpus tarp atramų-bokštų — 4260 pėdų. Tai reiškia, kad keturių penktadalių ilgio plieno kelias kabės ore 228 pėdų aukštyje viršum vandens. Keturi plieniniai kabeliai įsitempę turės atlaikyti pakabintą svorį — 84,000 tonų tilto (12 kelio takų), atlaikyt savo svorį 39,000 tonų ir dar galimų keleivių ant tilto apie 10,000 tonų.

Kad visas tas svoris nenugarmėtų į vandenį, abiejuose galuose turi būti plieniniai granitinio blokai—tokio aukščio virž žemės kaip 18 aukštų namas ir svorio—kiekvienas 410,000 tonų. Tai svoris didesnis nei Empire State Building. Tilto abidvi atramos-bokštai 150-170 pėdų aukščio. Bokštas bus naudingas jūrininkam ir kaip kelio rodytojai. Jau pastačius tik pusę to bokšto, buvo matyti iš jūros per 20 mylių.

Baigtas bus 1965—tais brangiausias pasaulio tiltas — 325 milijonai.

SOFIJA PACEVIČIENĖ — Kristaus gimimas.

KADA REIKĖJO 169 DIENŲ KELIONEI APLINK PASAULĮ

Automobilių lenktynės, kurias laimėjo amerikiečiai. Per vieną dieną nuvažiavo ... 53 mylias. Kaukė miesto sirenos iš didelio džiaugsmo.

O tai buvo taip neseniai. Tik prieš 55 metus buvo pirmosios lenktynės automobiliais apie pasaulį. Skaitai tų lenktynių dalyvio George Schustério, vienintelio tarp gyvųjų, prisiminimų nuotrupas, ir rodosi, lyg tai būtų gabalai iš Jules Verno fantastinio pasakojimo apie pasaulį per 80 dienų.

Tik 55 metai, o kokis atsilikęs tas anų laikų modernusis išradimas automobilis, kokia senoviška "Western" filmus primenanti pati Amerika . . .

Tai dabartinis įspūdis, o va patys faktai, tą įspūdį pažadinę.

—o—

1908 du laikraščiai organizavo lenktynes automobiliais apie pasaulį — Paryžiaus "La Matin" ir New Yorko "Times". Maršrutas: New Yorkas- San Francisco — Vladivostokas—Charbinas —Omskas—Ekaterinburgas- Maskva-Peterburgas - Berlynas -Paryžius. Pradžia—iš New Yorko Times Sq uar e 1908 vasario 12.

Times Square susirinko minia 250,000. Lenktynėm mašinų pasirodė 6 — 3 prancūzų, 1 italų, 1 vokiečių ir 1 amerikiečių. Amerikiečių mašina vadinosi Thomas Flyer 1907 modelio, keturių cilinderių, greitis iki 60 mylių, vienu galonu dešimt mylių, kaina 4,000 dol.

Mašinos buvo prisikrovusios bakus gazolino, kastuvus, retežius. Pagal autoklubo pirmininko šūvį 11:15 val. pasileido iš Times Sqare Albany link. . . Tai buvo dar laikai, kada nė viena mašina nebuvo pervažiavusi Amerikos kontinento žiemos metu. Nebuvo kelių, nebuvo kelių žemėlapių.

Pirmą dieną tikėjosi pasiekti Albany. Bet mašinos klimpo sniege, ir jau po poros valandų viena prancūzų mašina, mažiausio tipo, vieno cilinderio, lūžo ašį ir išėjo iš lenktynių. Ir amerikiečių mašinos vienas cilinderis sustreikavo. Trim cilinderiais tą dieną pasiekė Hudson — 116 mylių nuo New Yorko.

Per naktį valė cilinderį, o kitą dieną amerikiečių mašina pirmoji pravažiavo Schenectady miestą. Jos garbei kaukė visos gaisrininkų sirenos. Sniegas krito dideliais kąsniais, ir kelionė vis sunkėjo. Antrą dieną pasiekė tik Fondą — 59 mylios per dieną. Vakare vandenį iš radiatoriaus reikėjo išleisti — šalo. Tik Rochestery buvo pakeistas cilinderis, įdėta nauja ašis, ir **nuo kelionės pradžios per 8 dienas buvo pasiekta Chicaga.** Vairuotojas buvo netekęs 29 svarų.

Nuo Chicagos patraukė į vakarus pro Iowa, Nebraską. Daugely miestų buvo paleistos mokyklos, nes mokytojai ne mažiau kaip mokiniai norėjo pamatyti išgarsintus lenktynių dalyvius. Kovo 8 įriedėjo į Cheyenne, Wyo. Kalnai, gilus sniegas, šaltis kankino. o pribaigė Nevadoje —sulūžo transmisija. Palikęs automobilį su dviem draugais, Schusteris artimiausioj farmoj išsinuomojo arklį ir vyko į miestelį Tonopath, už 75 mylių, pagalbos. Po 5 valandų jojimo vakare pasibeldė į rastus namus nakvynės. "Nemėgink įeiti į vidų", atsiliepė moteriškas balsas, "pašiūrėj bus vietos tavo arkliui, ten rasi nakvynę ir tu". Po tokios nakvynės atėjo ir pagalba iš Tonopath: paskolintom iš vietos gydytojo automobilio dalim buvo sutaisytas lenktynių automobilis. Nors dažnai ratai, apraizgyti retežiais, sukosi vietoj, ir automobilis nejudėjo iš vietos, bet žmonių jėgų pastangom pasisekė persiristi per Mirties slėnį, ir nuo Ballarat jau kelionė sekės — per dieną padarė 382 mylias. Tai buvo rekordas. San Francisco miestą pasiekė kovo 24. **Amerikos kontinentui perskrosti reikėjo 41 dienos 8 valandų ir 15 minučių.** Prancūzų antra mašina buvo kapituliavusi Iowoj. Italų mašina buvo pasiekusi Utah. Trečioji prancūzų mašina ir vokiečių tuo metu buvo Wyominge.

Iš San Francisco laivu turėjo pasiekti Seattle, iš ten keltis į Vladivostoką. Atsitiko taip, kad iš Seattle prancūzų, italų ir vokiečių mašinos anksčiau persikėlė į Vladivostoką. Amerikiečių buvo paskutinė. Amerikiečių "Thomas" buvo pakrautas kelionei į Vladivostoką gegužės 17. Vladivostoke rado ir ankstesnes mašinas, kurių viena iš lenktynių buvo atšaukta — prancūzų. Pasirūpinę

(nukeltas į 14 p.)

SNIEGO STEBUKLAS

Kalėdos be sniego atrodo lyg ir ne tos. Mat, esame pripratę jas matyti baltas, su apsnigtom eglutėm, su sniegine Kalėdų senio barzda. Sniegas atneša ramybę ir taiką. Pakanka išeiti į šviežiai apsnigtą lauką ar mišką. Baltos sniego kekės kabo ant medžio šakų, tvorų, namų. Keliai ir takai apkloti lyg kokia stebuklinga drobule. Ramu, tylu. Čia jau yra vienas sniego stebuklas.

Snieguolės yra patys lengviausi ir švelniausi gamtos kūriniai. Rodos, negalėtų nė kristi, o tik plasnoti ore. Ir vis dėlto, kai susidaro didelė jų masė, kai prisninga kelias pėdas, sustoja judriausios žmogaus mašinos. Ar ne stebuklas: lengvas ir švelnus daiktelis sulaiko visą žmogaus dinamiką. Iš kur atsiranda tokia jėga?

Sniegas susiformuoja iš vandens dulkių atmosferoje, kai temperatūra nukrinta žemiau nulio. Susidaro bilijonų bilijonų kristalų. Jie bespalviai. Baltą spalva susidaro dėl šviesos spindulių lūžimo, tad ir sniegas mums atrodo baltas. Bet dar nuostabiau, kad snaigių kristalai yra labai taisyklingi, geometriški, dažniausiai šešiakampiai. Ir kiekvienas vis kitoks. Amerkietis Wilson Bentley, kuris 46 metus fotografavo Naujos Anglijos kalnuose sniego kristalus, nerado nei vieno panašaus į kitą. Jo albume yra 5300 pačių gražiausių skirtingų pavyzdžių. Čia yra pats nuostabiausias dalykas: išties bilijonai įvairenybių.

Sniego kristalam susidaryti reikia atramos. Kai temperatūra ore krinta, vandens garai kristalizuojasi aplink kokią dulkelę, akimi beveik nematoma. Atmosferoje tų dulkelyčių yra gausybė — pakilusių nuo žemės ir užklydusių iš tolimos erdvės. Iš žvaigždynų erdvės, skaičiuojama, kasdien žemės atmosferą pasiekia 2000 tonų dulkių per dieną. Vandens kristalai jas aplimpa ir krinta sniegu — Kalėdų baltaja dovana.

(t.)

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

JOSEPH WENTZ, JR.

LAIDOJIMO NAMAI

Tel.: 231 - 2200

1323 N. Franklin St. Pittsburgh 12, Pa.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

JOSEPH G. YURASEK

Beer - Wine - Liquors
and Light Lunches

1828 Carson Street Pittsburgh, Pa.
Tel.: 431 - 9266

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų sulaukus sveikiname visus mūsų draugus ir pažįstamus

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

2128 Carson Street S. S. Pittsburgh, Pa.

Tel.: 431 - 0203

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Carson Cafe

TONY ir MARY ZILINSKAI, savininkai
2019 Carson St., S.S. Pittsburgh, Pa.
HE 1-9558

Sveiki sulaukę linksmų Kalėdų

Charles Market

MAISTO KRAUTUVĖ
2210 Fifth Avenue, Pittsburgh, Pa. Phone 391 - 0473
CHARLES SPIRGIS, Savininkas

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Anthony Urbon

LIGHT LUNCH and GRILL
214 Tabor Street Pittsburgh 4, Pa.
Tel. 331-9249

Sveiki sulaukę Šventų Kalėdų

Iron City Clock Hospital

EXPERT WATCHMAKERS
Authorized dealers of Longines - Wittnauer and Elgin Watches
SIMON ALELIONAS
2120 Forbes St. Phone 281-7399 Pittsburgh 19, Pa.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime visiems mūsų draugams

LIBERTY HALL

PETRAS IR MARIJONA JURGAIČIAI
Savininkai
Lietuviška užeiga — parduodame įvairius gėrimus

2204 Carson Street Pittsburgh 3, Pa.
Tel. 431 - 9795

HA 9-8803 *Simonizing and Glazing*

**NEWTOWN
MINUTE CAR WASH**

Fastest and most modern in Queens

LOUIS DI FAZIO

84-06 Queens Boulevard Elmhurst, N. Y.

Švenčių saldybės ir kartybės

Raudonas kūdikėlis

Belgijos viename kaimely, Saint Severine, parapijos klebonas sumanė Kalėdų metu vaidinti Betliejų. Paprotys prigijo. Vaidinime dalyvauja visi kaimo gyventojai, jaučiai, asilai, avys ir kiti gyvuliai. Scena — tvartas, o tame tvarte — kūdikėlis.

Sunkiausia yra rasti tą kūdikėlį. Jis turi būti gražus ir "padorus" — nerėkti, nieko nereikalingo vaidinimo metu neįsigeisti ir nieko netinkamo nedaryti...

Kaimas nedidelis. Bet ir mažam kaime kasmet gimsta kūdikių. Kiekvienas tėvas bei motina mano, kad jų kūdikis pats tinkamiausias. Klebonas turi būti labai taktiškas, kad ko nors neužgautų, dalindamas tą "garbę" vienais metais vieniem, o kitais — kitiem.

Prasčiausia išėjo 1953 metais. Atsirado kūdikėlis tikrai dailus, ramus ir nereiklus. Bet pasirodė, jo tėvas, besąs komunistas. "Raudonas" kūdikėlis, aišku, vaidinimui nepritiko. Reikėjo skolintis... iš kito kaimo.

NOBELIO TAIKOS PREMIJA PAULINGUI

Nobelio taikos premiją už 1962 metus norvegai paskyrė Amerikos chemikui Linus Carl Paulingui. Jo nuopelnai taikai tokie, kad pasirašinėjo memorandumus prieš atominius bandymus ir ginklus. Senato vidaus saugumo komisijoje buvo kaltinamas talkinęs Maskvos propagandai. Nė viena taikos premija nenuvertino taip "taikos premijos" vardo, kaip suteikta Paulingui.

ŠIEMET mes išpuošėm eglutę Piccaso stiliuje.

ŽODŽIAI APIE MEILĘ

Vidūriniai amžiai mums paliko du pavojingiausius žmonijos istorijoje išradimus: paraką ir romantinę meilę (Andre Maurois).

Kas yra meilė? — Aš sutikau gatvėse jauną labai neturtingą vaikiną, kuris buvo įsimylėjęs. Jo kepurė buvo sena; jo apsiaustas nudėvėtas; vanduo sunkėsi pro jo batus ir spinduliai pro jo sielą (Victor Hugo).

★

Zanzibaras šiom dienom gavo nepriklausomybę. Bet ir priklausydami Anglijai turėjo balsavimus. Vienas baltasis pilietis, renkamasis kandidatas, juodiesiem aiškino savo artimumą vietos gyventojams: "Nors mano oda balta, bet mano širdis yra juoda kaip ir jūsų":

★

Senyva moteris užėjo į vaistinę, bet užmiršus buvo reikiamo vaisto vardą. Gelbėjosi aiškindama, kad vaisto vardas panašiai skamba kaip nepadorios moters vardas — kurtizanė. Vaistininkas susiprato, kad jai reikia kordizono.

★

Kalėdinės kortelės

— Vienoje kalėdinėje kortelėje buvo įrašas: "Ši kortelė nėra tokia gera kaip pernai. Bet aš taip pat".

— Vienas biznierius dešimtį metų vartojo tas pačias korteles Kalėdų sveikinimam; jų turėjo dideles atsargas. Kortelėje buvo jo namo vaizdas. Bet šiemet jis tą namą pardavė. Tad sumanus biznierius prisispaudino dar užrašą: "Bet šiemet aš čia negyvenu".

★

Pesimistas ir optimistas mūsų laikais

Pesimistas yra moteris, kuri bijosi, kad negalės įsprausti savo automobilio į mažą stovėjimo vietą. Optimistas yra vyras, kuris mano, kad ji nemėgins to padaryti.

Tie, kurie labai myli, niekad nepasensta; jie gali sulaukti ilgo amžiaus, bet miršta jauni (Arthur W. Pinnero).

PRAŠAU mano vyrui piniginę su slapta kišenaite, bet jis neturi žinoti, kad aš žinau.

Ką tamsta rengtum: kelionę į mėnulį, ar...?

Kelionę į mėnulį atsieisianti apie 30 bilijonų. O už tuos pinigus galima būtų pakelti algas Amerikos mokytojam 10 procentų dešimčiai metų (9.8 bil.), duoti po 10 milijonų 200 nedidelių kolegijų (2 bil.), duoti stipendijas per 7 metus 50,000 naujų meitslininkų, kiekvienam skiriant po 4,000 dol. metam (1.4 bil.), pastatyti ir įrengti 10 naujų medicinos mokyklų, skiriant kiekvienai po 200 milijonų (2 bil.), sudaryti tris naujus fondus, tokius kaip Rockefellerio (1.5 bil.). Ir dar pasiliktų kitiem reikalam 13.3 bil.

ŠKOTO kalėdinė eglutė.

Taip atsitinka tik per Kalėdas

Per Kalėdas mano kaimynas išvyko pas uošvius. Grįžęs radó artimo draugo laiškelį: "Sveikinam, o savo dovanėlę palikom pieno dėžėj". Puolėsi į pieno dėžę. Joje rado laiškelį. "Didžiai dėkoju už kalėdinį skačą. Linksmų jums Kalėdų. Jūsų pieninininkas".

★

Mūsų vaikai

Keturiolikos metų paauglys pakalbėjo telefonu pusę valandos ir nutilo. Tėvas pastebėjo, kad ragelis nepakabintas, o sūnus valgo sumuštinį. "Kodėl nepakabini?" paklausė. "O kad ji dar prie telefono, bet dabar taip pat valgo".

★

Motina buvo maloniai nustebinta, kad duktė pakalbėjo telefonu dešimt minučių ir baigė, neiškalbėjus įprastinės valandos. Motina ją pasveikino ir pagyrė, kad moka su savo draugais taip greitai reikalus atlikti. "Bet tai buvo visai ne draugas, o klaidingas numeris", atšovė mūsų laikų duktė.

★

Vaikų ir tėvų santykiuose yra du laikotarpiai. Pirmas: vaikai pradeda tėvus klausti, jų atsakymų nesiklausydami. Antras: vaikai duoda tėvam atsakymus, jų klausimų visai neklausydami.

★

ŽMONĖS LOGIŠKI

Daily News paskelbė vieno savo skaitytojo nustebimą: "Rašote, kad pasaulis daros vis mažesnis ir mažesnis, bet kodėl tada pašto mokestis daros vis didesnis ir didesnis?"

★

Kabinete sėdėjo direktorius, kuris mėgo, kad jį vadintų pragmatistu, prisiderinanči u prie dienos gyvenimo ir pagal tos dienos aplinkybes keičiančiu savo pažiūras. Viršum savo kėdės jis įrašė sienoje: "Per vėlu sutikti su manim. Aš savo nuomonę jau pakeičiau".

★

Lexingtone, Ky., prie vienos bažnyčios durų buvo toks kvietimas: "Rengiame kelionę į erdves. Instrukcijos viduje".

Apie vyriausiojo teismo **sprendimą** dėl maldos mokyklose kalbėtojas, aiškindamas jo reikšmę, sakė: "Vyriausiasis teismas Dievo dešimtį įsakymų papildė vienuoliktuoju: Nekalbėk klasėje pirmųjų dešimties įsakymų".

★

Chicagoje dažų ir tapetų krautuvėje įrašas: "Vyrai, norėdami pasirinkti sienom popierį, turi turėti pažymėjimus iš žmonų".

TĖTE, aš atnešiau tavo žaislą.

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linki

Jamaica Polish National Home, Inc.

Public Dance Hall - Picnic Grounds - Meeting Rooms
available for all occasions

Tel. RE 9-9647
108-11 Sutphin Blvd. Jamaica, N. Y.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Carpenter

A. V. CABINETMAKER CO.

Custom Built Woodwork - Bookcases - Kitchen Cabinets
Formica Sinktops — Alterations
AUGUST VILENISKIS VIrginia 7-5760
119-20 Jamaica Avenue Richmond Hill, N. Y.

Season's Greetings from

THE LEVY STATIONERY CO., Inc.

Stationery - Printing - Furniture • Typwriters sold, serviced, repaired
Filling Devices — Loose Leaf and Blank Books - Office Supplies

241 South 4th Street Brooklyn 11, N. Y.
Phone STagg 2-8669

Linksmų Šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

**BALTIC
PAINTING & DECORATING CO.**

VLADAS VASIKAUSKAS
JONAS BAČIANSKAS
PETRAS PAGOJUS
102-34 91st Avenue Richmond Hill, N. Y.
Tel. VI 7-1286

SEASON'S GREETINGS TO ALL

LOEB & MAYER, INC.

Butchers Main Office

81-01 Boulevard Rockaway Beach 93, N. Y.

Phone NE 4-5200

Season's Greetings

TORTAI - PYRAGAIČIAI

KRAMER'S PASTRIES

vestuvėms, sukaktuvėms, šventėms ir kitokiems parengimams
1643 Second Avenue (bet. 85th & 86th Sts.) New York 28, N. Y.
Tel. LEhigh 5-5955

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

E. & G. WITKUS PHARMACY

DRUGS - PRESCRIPTIONS - COSMETICS

441 Graham Ave. (bet. Richardson & Frost St.) Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-2540

Season's Greetings

BENNETT PHARMACY

PRESCRIPTION SPECIALISTS
Murray Gilman, B.S. & Robert I. Weicks, B.S.

948 Broadway, cor. Myrtle Brooklyn 21, N. Y.
GLenmore 3-1569

Season's Greetings

COMMUNITY PHARMACY

Prescriptions — Sick Room Supplies

815 Ann Street Homestead, Pa.
461 - 3442

KRISTIJONAS DONELAITIS, dail. T. Kulakausko piešinys.

KRIST. DONELAIČIO GYVENIMAS

KRISTIJONAS DONELAITIS gimė 1714 metais sausio 1 Lazdynėlių kaime, Gumbinės aps., Mažojoje Lietuvoje, kurią seniau buvo užkariavęs kryžiuočių ordinas, o paskui valdė Vokietija. Buvo laisvo ūkininko sūnus. Pradžioje mokėsi Gumbinėje, vėliau mokslo siekti iškeliavo į Karaliaučių.

Karaliaučiuje

Karaliaučiaus Knypavos katedros mokyklą lankė 1732-36, gyveno beturčių prieglaudoje, nemokamai gaudamas butą ir iš dalies maistą ir mokslą. Už tai turėjo dalyvauti bažnytiniame chore, lydėti numirėlius į kapines ir atlikti kitas panašias pareigas.

Į Karaliaučiaus universiteto teologijos fakultetą įstojo 1736 rugsėjo 27. Be teologijos lankė lietuvišką seminarą ir studijavo kalbas. Studijuodamas gyveno Collegium Albertinum ir, aplamai, gyveno vargingai. Atrodo, kad jis naudojosi dar 16 amžiuje kunigaikščio Albrechto lietuviams paskirta stipendija.

Stalupėnuose

1740 liepos pabaigoje Donelaitis buvo paskirtas Stalupėnų kantorium. Nuo 1742 buvo ir mokyklos vedėju. Kitais metais, 1753, gavo pasiūlymą užimti Tolminkiemio klebono vietą, bet jis nenorėjo mesti mokslo mokykloje. Stalupėnuose pasiliko iki mokslo metų pabaigos. Tada birželio 6 nuvyko į Karaliaučių kunigo egzaminam rengtis. Egzaminus išlaikė spalio 13, o spalio 21 buvo ordinuotas protestantų kunigu ir spalio 24 Isrutės superindento Hahno įvesdintas į Tolminkiemio parapiją.

Tolminkiemyje

Tolminkiemio parapija Galdapės apskrityje buvo grynai lietuviška, nors kai kuriuose kaimuose kiti save jau vokiečiais laikė ir namie vokiškai kalbėjo.

Apsigyvenęs Tolminkiemyje, vedė savo pirmtako našlę Esseno Oną Reginą Ohlenfantaitę. Tolminkiemyje išgyveno 37 metus, iki savo mirties.

Čia atstatė audros sugriautą bažnyčią, perstatė kleboniją ir vėliau 1764 pastatė naują. Tais pačiais metais savo lėšomis pastatė Tolminkiemio našlių namus, kuriuos dovanojo parapijai ir kuriuose, jam mirus, pirmoji apsigyveno jo našlė.

Savo parapijoje pamokslus sakė lietuviškai ir vokiškai. Parapijoje įsigijo tokį autoritetą, kad net vietinė valdžia skundėsi aukštesnei valdžiai, jog parapija klausanti savo klebono ir juo sekanti, nepaisydama valdžios potvarkių.

Nuo įsikūrimo Tolminkiemyje jis turėjo daug nesusipratimų su vietiniais valdžios atstovais vokiečiais dėl bažnytinių žemių, nes vykdant kaimo bendrųjų ganyklų dalinimą, be atlyginimo buvo įtrauktos ir bažnytinės žemės. Donelaitis ilgai dėl tų žemių bylinėjosi.

Be tiesioginio parapijos administravimo darbo, jis nemaža laiko skyrė literatūrai ir vertėsi įvairiais fiziniais darbais. Mėgo prižiūrėti sodą ir ūkį ir, kaip kiti jo broliai, dirbo fizikos ir muzikos instrumentus: termometrus, barometrus, pasidarė ir fortepijoną. Kartu jis komponavo ir įvairius muzikos kūrinius.

Septynerių metų kare rusai buvo įsiveržę Mažojon Lietuvon. Donelaitis su daugeliu savo parapiečių 1757 rugpiūčio mėnesį buvo priverstas pasislėpti Romintos pelkių miškuose, kur ir pamaldas laikydavo. Tiesioginiam pavojui praėjus, nuo rugpiūčio 27 pamaldas jau laikė Tolminiemyje. Rusų okupacijos laikais ypač išgarsėjo savo rugsėjo 10 pasakytu pamokslu. Okupantai reikalavo, kad jis turi paminėti Aleksandro Nevskio šventę. Pasinaudodamas šv. Rašto ištraukomis, jis netiesiogiai šį rusų šventąjį palygino su plėšiku.

Donelaitis pastoviai gyveno Tolminkiemy, bet protarpiais aplankydavo savo draugą Valterkiemyje, o 1773 buvo nuvykęs į Karaliaučių.

Mirė 1780 vasario 18. Vėliau jo gimtinėje ir ant jo kapo buvo pastatyti kuklūs paminklai.

GUMBINĖ Lietuva.

250 METŲ NUO KRISTIJONO DONELAIČIO GIMIMO

Šiame išvakarėse vienos žymios sukakties — 1964 sausio 1 sueina 250 metų kaip gimė poetas Kristijonas Donelaitis, davęs mūsų literatūrai "Metų" poemą, vieną iš pirmųjų mūsų grožinės literatūros kūrinių.

Aštuonioliktame amžiuje, kada gyveno poetas Donelaitis, Lietuva dar buvo nepriklausoma, bet varginama nuolatinės rytų kaimyno grėsmės. Pačiame valstybiniame gyvenime ją vargino suirutės, netvarkos, kurios privedė prie pirmojo valstybės padalinimo (1772) ir pagaliau prie visiškos okupacijos (1795). Tuo metu Lietuvoje buvo daug lenkiškos įtakos ir savoji lietuviška kultūra bei raštija mažai tesirūpinta. Buvo tenkintasi tikybinio turinio knygom, kurių kalbą buvo palietusi svetima įtaka.

Donelaitis pasireiškė ne laisvojoje Lietuvoje, bet Prūsuose, Mažojoje Lietuvoje, kurią jau nuo seno buvo užkariavęs kryžiuočių ordinas, ilgainiui pavirtęs Prūsijos kunigaikštija. Ilgai šis kraštas buvo lietuviškas, bet 18 amžiaus pradžioje siautęs maras praretino gyventojus. Jų vieton buvo atkelti kolonistai iš Salzburgo ir net iš Prancūzijos. Donelaičio laikais lietuvius iš visų pusių jau supo vokiški žmonės ir vokiška įtaka. Bet jis pasiliko lietuvis ir savo kūrybiniu genijum sušvito ta kalba, kuri neturėjo jokios ateities.

Čia svarbų vaidmenį suvaidino Karaliaučiaus universitetas, kuriame buvo dėstoma lietuvių kalba. Per universitetą Donelaitis pažino vakarų Europos kūrybą ir to meto kūrybos pakraipas. Tuose paveikiuose ir išaugo jo didaktinė poema "Metai".

Iš Prūsų lietuvių tautai atėjo pirmoji spausdinta knyga — Mažyydo katekizmas (1547), Prūsų žemė davė ir pirmąjį poetą, sukūrusį pirmąjį mūsų grožinės literatūros kūrinį.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdyba ateinančius 1964 metus paskelbė Kristijono Donelaičio metais, prisimenant to rašytojo 250 metų gimimo sukaktį.

DONELAITIS AR DUONELAITIS?

Paminėjus šio poeto pavardę, ne vienam kyla klausimas: kaip ją rašyti — Donelaitis, ar Duonelaitis? Ir kaip save vadino autorius?

Poetas savo pavardę rašėsi sulotynintai — Donalitius. Taip pat rašėsi ir keli iš tos pačios šeimos kilę ir Karaliaučiuje įsimatrikuliavę studentai 1706, 1708. Bet 1679 ir 1680 ten pat įsimatrikuliavę Jonas ir Mykolas įsirašė Donalaitius.

Milkė savo žodyne 1800 jį rašo Donalizius, Rėza — Donaleitis, S. Stanevičius 1829 ir Nesselman 1864 — Donalaitis. 1865 Schleicher jį buvo pavadinęs Duonelaitis. Tą formą 1914 aprobavus J. Jablonskiui, ji ir buvo įsigalėjusi lietuvių literatūroje.

1935 A. Janulaitis įrodinėjo, kad poeto pavardė turėjusi skambėti Donelaitis. Tais pačiais metais tą pačią formą buvo pasiūlęs ir prof. A. Salys, ją išvesdamas iš Donelio, Donaičio. Nuo to laiko ši forma ir buvo visų priimta.

V. K. JONYNAS — Iliustracija Donelaičio "Metams".

DONELAIČIO "METŲ LAIDOS

Donelaitis rašė vokiškai ir lietuviškai. Vokiškai rašyti įvairūs proginiai eilėraščiai. Rašė ir religinių giesmių, bet jos neišliko.

Lietuviškai parašė keletą pasakėčių ir idilinę didaktinę poemą **Metus.** Gyvas būdamas, iš savo grožinės kūrybos nieko nebuvo paskelbęs ar išspausdinęs. Paskutinieji tyrinėjimai rodo, kad tebuvo atspaudęs praktinio pobūdžio knygą apie ganyklas.

Savo lietuvišką kūrybą skaitė draugams. Metų poemos ištraukas paskaitydavo ir per savo pamokslus.

Poetui mirus, jo našlė leido Išdagių kunigui Hohlfeldui nusirašyti visus rankraščius, kuriuos drauge su muzikos kūriniais, laiškais ir kitais raštais atidavė Valterkiemio evangelikų kunigui J.G. Jordanui, kuris apie 1800 metus dvi **Metų** poemos giesmes atidavė Liudvikui Rėzai. Tos dvi dalys kartu su nuorašais, vėliau iki antrojo pasaulinio karo, buvo saugomos **Karaliaučiaus** valstybiniame archyve.

Rankraščius ir nuorašus su vokišku vertimu pirmą kartą paskelbė **Liudvikas Rėza** 1818 Karaliaučiuje. Tam leidiny praleistos 456 originalo eilutės. Originaliniais rankraščiais pasirėmęs, **A. Schleicheris** 1865 m. Petrapilyje paskelbė pilną **Metų** tekstą, pirmą kartą čia išspausdinęs ir 28 eilučių anksčiau nežinomą Donelaičio fragmentą.

Karaliaučiuje naują laidą parūpino **G. Nesselmannas** 1869 m. Po to iš tų rūpestingai parengtų leidinių **Metai** dalimis arba ištisai buvo kartojami 1891 M. Jankaus Tilžėje, 1896-1897 A. Burbos ir A. Miluko Shenandoah, Pa., 1909 ir 1914 J. Slapelio Vilniuje. 1918, 1921 ir 1927 lietuviškom mikyklom Donelaičio raštus pritaikė Mykolas Biržiška.

Naują kritišką **Metų** laidą parūpino J. Ambrazevičius 1940, iliustravo dail. V.K. Jonynas. Ši laida buvo kartota Lietuvoje ir ofsetu perspausdinta Vokietijoje. 1956 pavergtoje Lietuvoje išėjo nauja laida su dail. V. Jukrūno iliustracijomis.

Vertimai į kitas kalbas

Vokiškas vertimas pirmą kartą buvo išspausdintas Liudviko Rėzos 1818. Paskui naujus vokiškus vertimus kartu su originalu paskelbė A. Schleicheris ir G. Nesselmannas. 1884 metais naują, bet lietuviško teksto, vokišką vertimą paskelbė L. Passarge. Taigi į vokiečių kalbą **Metų** poema buvo versta keturis kartus.

Lenkiškai versti Donelaičio metai pradėta labai seniai. 1819 buvo pavesta V. Majevskiui išversti ištraukas, bet nėra žinių, ar jis tą darbą atliko. 1860 lenkų kalbon buvo išvertęs Akelaitis. Neišspausdintas vertimas buvo Kraševskio rinkinyje Lvove. Apie 1883 poemos dalį išvertė J. Ossovskis ir 1888 išspausdino viename žurnale. 1933 K. Petkevičius išspausdino pilną vertimą.

Latvių kalbon dalį Donelaičio kūrybos išvertė Watsonas ir išspausdino 1822-1823 Mintaujos žurnale. Apie 1870 Petrapilyje vertė J. Rainis —Plekšans, o 1902 mėnesinis "Majas Viesa" žurnalas pateikė dar trečio latviško vertimo fragmentus.

Rusų kalbon išvertė D. Brodskij ir išleido 1946. Lietuviškai nemokėdamas, jis pats nevertė. Vilniuje atliktą žodinį vertimą jis tik sueiliavo . . .

Anglų kalbon dalį Metų poemos vertė Baltimorėje gyvenąs Nadas Rastenis.

KRISTIJONAS DONELAITIS

Žiemos rūpesčiai

Iš Donelaičio "Metų"

Ant žiemos narsai jau vėl rūstaudami grįžta,
Ir šiaurys pasišiaušęs vėl mus atlekia gandint.
Vei! kaip ant ežerų visur langai pasidaro,
Lygiai kaip, antai, stikliorius įdeda stiklą.
Taipgi namai žuvų, kur varlės vasarą šventė,
Dėl barnių žiemos nei su šarvais užsidengia
Ir tamsoj miegot kiekvieną gyvulį siunčia.
Ant laukus žiemys jau taip nugandino bardams,
Kad ir balos ir klampynės pradeda rauktis,
Ir purvynai jau teškėt ir šliurpt pasiliauja.
Kelias, kad jį mėgina trenkt šokinėdami ratai,
Nei koks būbnas įtemptas, dėl pašalo trinka
Taip, kad garsas jo toli galvoj atsiliepia.
Taipgi dabar jau vėl svietą sveikint pradeda žiemą.

Ak, jau ben ir reik; Kalėdų didelė šventė
Artinas, ir Atpentai nor poryt pasibaigti.
Rudenis, ans dramblys, perdaug nemandagiai drėbdams
Ir besivoliodams purvuos, mus vargino skaudžiai.
Kožnas, į klumpes ir į vyžas įsinerdams,
Koliojo jo darbus ir jo madarą skystą.
Bet ir ponai, su šulnais skraidydami žirgais
Ir su poniškais kasdien viešėdami rėdais,
Beteškant purvams, nešvankų rudenį peikė.
Todėl į žiemius visi žiūrėdami žmonės
Ir sauso žiemos didiai gi belaukdami skundės.

Taip visiems bedejuojant, štaip pažars pasidarė,
Ir tuo žiemiškai visur plesdendami vėjai
Darganas į pietus, kur gandras miegti, nubaidė.
Iš debesų žiema po tam, iškišusi galvą,
Nei pikčiurna kokia, su mėšlais rudenio barės
Ir su šalčiais jo šlapius nudegino darbus.
Ik ji jau po tam, rūdens iškopusi mėšlus.
Ant visų baisių klampynių kelią padarė
Ir su rogėms vėl skraidyt ir čiuožt pamokino.

TILTAS GUMBINĖJE